

TILLADELSE TIL RÅSTOFINDVINDING

MATR. NR. 4A, STRANDMARKEN, HASLE JORDER , BORNHOLMS REGIONSKOMMUNE
OFFENTLIGGØRELSESDATO: 11. AUGUST 2017

Bornholms Regionskommune
Center for Teknik & Miljø
J.nr.: 01.09.00P19-0050

Ansøger og indvinder:
PL Entreprise A/S
Sandemandsvej 12
3700 Rønne
Tlf.: 56 95 18 88
Mail: ple@ple.dk
CVR 19811638

Indhold

Læsevejledning	2
Råstofindvindingstilladelse	2
1. VVM-screening	3
2. Indvinding	3
3. Vådgravning og afdræning af opgravet materiale	3
4. Overjord	4
5. Lager og arbejdsområde	4
6. Sikkerhedsstillelse	4
7. Omfanget af retten til at indvinde	5
8. Afstandskrav	5
9. Retningslinjer for efterbehandling	5
10. Adgangsveje og interne veje	6
11. Jord i råstofgrave	7
12. Brændstoftanke	7
13. Kemiske midler	7
14. Driftstid	8
15. Støj og støjdæpende foranstaltninger	8
16. Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer	8
17. Støv	9
18. Råstofkvalitet	9
19. Affald	9
20. Tilsyn	9
21. Inddragelse af tilladelse	10
22. Konkurs m.v.	10
23. Ejer- og brugerforhold	10
24. Indberetning af indvundne mængder, råstofafgift og -undersøgelser	10
25. Fortidsminder	10
26. Naturmæssige forhold	10
27. Drikkevandsforhold	11
28. Offentliggørelse og klagegang	11
Redegørelse	13
1. Ansøgningen	13
2. Planforhold	13
3. Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse	13
4. Forhold vedrørende naturværdierne	16
5. Fredninger	22
6. Trafik	22
7. Beregning af sikkerhedsstillelse	23
8. Jordforureningsmæssige forhold	23
9. Jord i råstofgrave	23
10. Brændstoftanke	23
11. Proces og høring	23
12. Orientering om den endelige afgørelse	24
13. Bilag	24

Læsevejledning

Denne tilladelse til råstofindvinding er delt op i to dele samt nogle bilag. Hvor første del beskriver hvilke vilkår samt fysiske såvel som juridiske rammer, indvindingen skal foregå under, beskriver redegørelsen til sidst baggrunden for disse. Det er således hensigten, at redegørelsen skulle kunne forklare hvorfor vilkår og retningslinjer er udformet som de er, samt give en kort beskrivelse af historikken og de øvrige arealinteresser som knytter sig til det omgivende landskab. Begge dele er forsynet med en indholdsfortegnelse, således at det er muligt, at benytte redegørelsen til opslag, hvis der optræder spørgsmål til baggrunden for indholdet i den første del af tilladelsen.

Råstofindvindingstilladelse

Tilladelse til at indvinde grus, sand og ler på matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle Jorder

Bornholms Regionskommune, Center for Teknik & Miljø, giver hermed tilladelse til indvinding af indtil 20.000 m³ grus, sand og ler pr. år (regnet gennemsnitlig over en 3 års periode) (heraf 2.000 - 5000 m³ under nuværende grundvandsspejl) på et areal udgørende ca. 7 ha. Området ligger på del af matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle Jorder og er ejet af Bornholms Regionskommune. Der gives tilladelse til at grave ned til en maksimal dybde af 3 meter under nuværende grundvandsspejl ved vådgravning, dog maksimalt til kote 5,5. Tilladelsen er gældende fra 25. oktober 2017 – 25. oktober 2027.

- Der er d. 4. juli 2017 givet tilladelse til jorddeponi med tilhørende efterbehandlingsplan, samme efterbehandlingsplan som vedhæftet denne tilladelse (Bilag E).
- Der er givet tilladelse til sænkning af grundvandstanden til kote 8,5 jf. vandforsyningslovens § 26 (Bilag H)
- Der er 1. oktober 2013 givet tilladelse til udledning af vand fra råstofgraven (Bilag G).
- Miljøstyrelsen har 12 juli 2017 givet tilladelse til forlængelse af dispensation fra fredskovsplikten bl.a. med ændret vilkår, så efterbehandlingsplanen er gældende for områdets fysiske udformning når fredskovsplikten om 10 år på ny indtræder (Bilag F).

Arbejdet må ikke påbegyndes, før følgende betingelser er opfyldt:

- Graveområdet skal være tydeligt sat af i marken efter nærmere aftale med Center for Teknik & Miljø.
- Bornholms Regionskommune skal have sikkerhed i form af garanti fra pengeinstitut eller kauforsikring. Sikkerhedens størrelse kan først beregnes af Center for Teknik & Miljø, når en grave- og efterbehandlingsplan er godkendt
- Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser (jf. afsnit 25).
- Jf. Lov om registrering af ledningsejere¹ § 9 skal enhver, der erhvervsmæssigt udfører gravearbejder, indhente oplysninger fra ledningsejerregistret om, hvilke ledningsejere der ejer ledninger i graveområdet. De nødvendige ledningsoplysninger skal være indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, og gravearbejdet skal tilrettelægges og udføres under hensyntagen til de indhentede oplysninger.
- Det skal sikres, at ledningsejere, der måtte have kabler eller lignende nedgravet i arealerne, er hørt, inden arbejdet med jordafrømning påbegyndes. Aftaler om kabler eller andet, der skal flyttes, træffes imellem den respektive ledningsejer og indvinder. Omlægningen betales af indvinder.
- Klagefristen skal være udløbet. Hvis der er indgivet klage, skal klagesagen være afgjort, før tilladelsen kan udnyttes.

¹ lovbek. nr. 578 af 6. juni 2011. Lov om registrering af ledningsejere

- Indvinding kan først påbegyndes når en sikkerhedsstillelse er stillet som garanti.

I tilladelse til indvinding af råstoffer er der lagt vægt på:

- At arealet er beliggende indenfor et planlagt råstofindvindingsområde i henhold til Råstofplan 2016.
- Arealet er en aktiv grusgrav.
- At aktiviteten ikke har negativ påvirkning for drikkevandsinteresser.
- At efterbehandlingsplanen og gravplanen, som er godkendt af Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen Bornholm, Dansk Ornitologisk Forening Bornholm og Bornholms Museum, tager vægtige forbehold vedrørende natur-, landskabs- og kulturbevarelse.

1. VVM-screening

I henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 425 af 18/05/2016 om Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), skal der foretages en vurdering af, om en tilladelse til råstofindvinding på grund af art, dimensioner eller placering må forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Center for Teknik & Miljø har VVM-screenet det ansøgte og vurderet, at råstofindvindingen ikke er omfattet af VVM-pligt (se vedlagte bilag A om afgørelse om ikke VVM-pligt).

Det vurderes, at vejledende grænseværdier for støj og vibrationer vil kunne overholdes. Det vurderes, at påvirkningen i forhold til støv kun i begrænset omfang vil blive øget i området, som følge af øget årlig indvinding. Det vurderes, at den landskabelige og naturmæssige påvirkning bliver tilfredsstillende håndteret med efterbehandlingsplanen. Samlet set vurderes det, at projektet hverken på baggrund af dimension, placering eller karakter vil give anledning til væsentlige påvirkninger af miljøet. Projektet er således ikke VVM-pligtigt og der skal ikke udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering. Afgørelse om ikke VVM-pligt kan læses af bilag A.

2. Indvinding

1. Indvinding af råstoffer kan finde sted inden for det på kortbilag 2 viste graveområde.
2. Gravningen skal foregå i de etaper, som er beskrevet i bilag C.
3. Indvindingen skal tilrettelægges på en sådan måde, at skråningerne er stabile, og ikke frembyder fare for nedskridning.
4. Der må højst indvindes 20.000 m³ råstoffer om året (regnet gennemsnitlig over en 3 års periode), heraf højst 5000 m³/år under grundvandsspejlet.
5. Råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet.
6. Indvinder sørger for, at et søområde på minimum 2000m² med minimum én skråning med hældning 1/5 til enhver tid vil være at finde i området. Dette i særlig henseende for at imødekomme løvfrø populationerne i området.

3. Vådgravning og afdræning af opgravet materiale

Der meddeles tilladelse til gravning ned til maksimalt kote 5,5, ca. 3 meter under nuværende grundvandsstand.

Indvinder har tilladelse til at bortpumpe tilløbende overfladevand og grundvand med udledningstilladelse og tilladelse til grundvandssænkning. Det er ikke tilladt at sænke grundvandet yderligere end nuværende grundvandsstand, kote 8,5, hvorfor tilladelse til grundvandssænkning i princippet er givet, for at indvinder kan holde nuværende grundvandsstand i niveau.

Materialerne oplagres på det delvist afgravede område for afdræning. Afdræningsområdet kan flyttes efterhånden som indvindingen skrider frem, så længe området placeres under terræn og indenfor det tilladte graveområde.

4. Overjord

1. Afrømmet overjord og muld deponeres indenfor det tilladte grave- og arbejdsområde angivet på Kortbilag 2 med henblik på senere anvendelse til efterbehandling. Depotet skal fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.
2. Det er muligt at anvende den afrømmede overjord til etablering af støjvolde. Det skal sikres, at der ikke er et indhold af humus i den nederste del af eventuelle støjvolde, således at pkt. 4 herunder kan overholdes. Eventuelle støjvolde skal fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.
3. Muld og råjord skal opbevares i adskilte depoter.
4. Midlertidige depoter af jord med indhold af humus f.eks. muld, tørvejord og lignende, må ikke overstige 2 m i højden, for at bibeholde mest muligt af den biologiske værdi samt hindre uheldige nedbrydningsprocesser med forureningsrisiko til følge.
5. Jord med humus i må ved efterbehandlingen, ikke tildækkes af andre jordarter, placeres under grundvandsspejlet eller nærmere end 20 m. fra bredden af gravesøen. Dette så indholdet af organisk materiale ved tildækning eller placering under grundvandsspejl ikke giver risiko for forurening af grundvandet på grund af nedbrydning af organisk materiale.
6. Jordlagene skal opbygges således, at jorden giver de bedste betingelser for plantevækst.

5. Lager og arbejdsområde.

Lager og arbejdsområde er identisk med det graveområde, som der er meddelt tilladelse til (Kortbilag 2). Evt. oparbejdning og andet lager finder sted ca. 200 meter syd for graveområdet i det gamle Hasle Klinker område.

6. Sikkerhedsstillelse

Center for Teknik & Miljø skal have sikkerhed i form af en garanti fra et pengeinstitut eller kautionsforsikring. Sikkerhedens størrelse kan først beregnes af regionskommunen, når en grave- og efterbehandlingsplan er godkendt. Indvinding kan først påbegyndes når en sikkerhedsstillelse er stillet som garanti.

Garantien fra pengeinstitut eller kautionsforsikring skal være i form af depositum, bankgaranti, kautionsforsikring eller lignende. Sikkerheden må ikke være tidsbegrænset. Sikkerheden vil ikke blive frigivet af regionskommunen, før efterbehandlingsarbejdet er tilendebragt og godkendt.

Garantiens størrelse, som bliver beregnet af Center for Teknik & Miljø efter at grave- og efterbehandlingsplanen er godkendt, er et overslag over, hvad det vil koste at lade efterbehandlingsarbejderne udføre af en fremmed entreprenør.

Ved beregning af garantiens størrelse vil det blive forudsat, at efterbehandlingen af skråninger foregår på den måde, at den øverste halvdel dozes ned og bruges til at give skråningerne den rette hældning. Det gør opbygnings- og reguleringsarbejdet lettere.

Pengeinstitut eller kautionsforsikring skal pristalsregulere garantien automatisk en gang om året med Danmarks Statistiks pristal for jordarbejder m.v. og med den aktuelle dato som udgangspunkt af hovedstolen og opsummeringen af de enkelte års tillæg. Som alternativ til en årlig pristalsregulering kan den sammenlagte regulering over tilladelsens 10-årige løbetid, tillagt det år der forventes at blive anvendt herefter til efterbehandlingen, altså i alt 11 år, tillægges garantibeløbet. Valget imellem disse to muligheder aftales imellem indvinder og Center for Teknik & Miljø, inden beløbet deponeres.

Center for Teknik & Miljø kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningen ændres. Hvis der graves eller skråningerne efterbehandles på en anden måde, vil garantibeløbet ofte skulle forhøjes, hvorfor Center for Teknik & Miljø skal have besked, hvis gravningen eller efterbehandlingen ønskes foretaget på en anden måde end forudsat.

7. Omfanget af retten til at indvinde

Området, hvor indvindingen m.v. må ske, er på ca. 7 ha. - og fremgår af vedlagte kortbilag 2. Det sydøstlige hjørne af graveområdet er omfattet af Strandbeskyttelseslinjen og skal derfor frit holdes fra enhver form for manipulering.

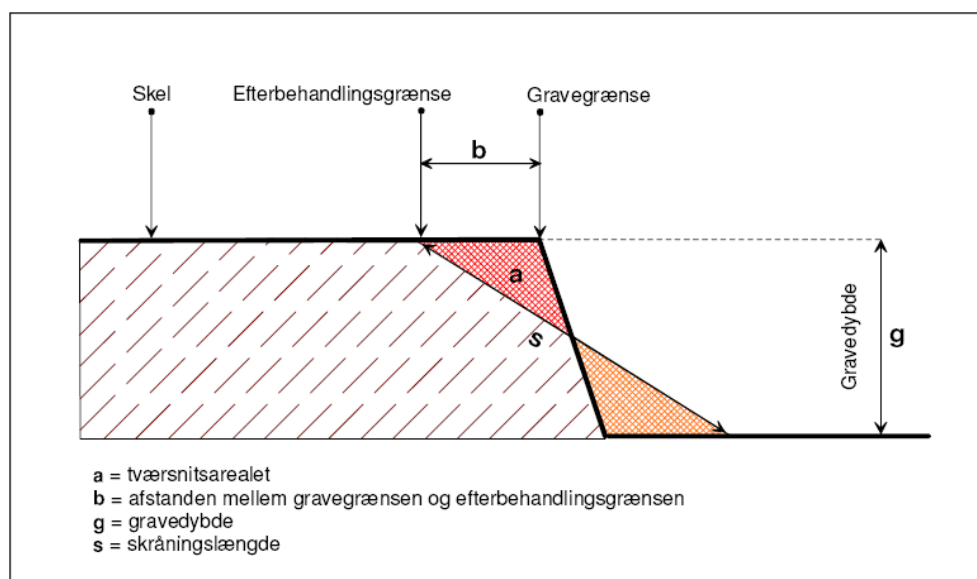
Tilladelsen gælder indvinding af grus, sand og ler.

Indvinding af andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, skal anmeldes til Center for Teknik & Miljø (jf. råstoflovens § 9 stk.2). Anmeldelsen skal ske senest 4 uger efter, at den nye indvinding er startet, og vilkårene i nærværende tilladelse skal fortsat overholdes. Derefter har Center for Teknik & Miljø inden for de næste 4 uger mulighed for at forbyde den nye indvinding eller stille ændrede vilkår på grund af den ændrede indvinding.

Indvinding andre steder på ejendommen, end det areal som tilladelsen omfatter, kræver en ny tilladelse efter råstofloven².

8. Afstandskrav

Uden for det tilladte graveområde må der ikke rømmes muld og overjord af, ligesom der ikke må etableres depoter eller lagerbunker. Dette vil være at betragte som en udvidelse af det eksisterende grave- og arbejdsområde og kræve en ny tilladelse efter råstofloven.

Figur 1

Der må ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere naboskel end 10 meter. Graveskråninger mod skel må ikke være stejlere end 1:2. Dog kan der, efter forudgående aftale med Center for Teknik & Miljø, efterlades stejlere skråninger, hvor digesvalerne yngler (jf. grave- og efterbehandlingsplanen, bilag B), så længe det ikke medfører en risiko for skred, der kan påvirke naboejendomme.

9. Retningslinjer for efterbehandling

² LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

Den godkendte efterbehandlingsplan (Bilag B) skal følges af den til enhver tid værende indvinder.

Området vil blive efterbehandlet til rekreativt naturområde med offentlig adgang og sø. Den fulde efterbehandlingsplan kan læses af bilag B.

Center for Teknik & Miljø kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Da sikkerhedsstillelsen er udregnet ud fra efterbehandlingsplanen, skal denne ajourføres. Til brug for ajourføringen kan Center for Teknik & Miljø kræve foretaget et nivellement og en opmåling af arealet. Såfremt den godkendte efterbehandlingsplan ønskes fraveget eller ændret, skal Center for Teknik & Miljø kontaktes og godkende ændringerne, før virksomheden påbegynder arbejdet. En sådan ændring skal partshøres med Miljøstyrelsen, Bornholms Museum, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm, Naturstyrelsen Bornholm og Dansk Ornitologisk Forening Bornholm.

Eventuelle etablerede digesvalekolonier skal søges bevaret, ved at efterlade stejle skrænter der hvor svalerne har etableret sig. Omfanget aftales nærmere med Center for Teknik & Miljø forud for efterbehandlingen. Gravning eller anden form for jordarbejde, hvor der er konstateret digesvaler, må ikke forekomme i digesvalernes ynglesæson fra 1. april – 31. august³.

Efterbehandlingen skal så vidt muligt foregå løbende, påbegyndes så tidligt som muligt og være afsluttet senest 1 år efter indvindingens ophør eller tilladelsens udløb. Pligten til at færdiggøre efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i 3 år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, medmindre virksomheden har en særlig aftale med Center for Teknik & Miljø om en længere frist.

Hvis virksomheden ikke efterbehandler, som der er pligt til, kan Center for Teknik & Miljø påbyde firmaet at få arbejdet gjort. Sker dette ikke kan kommunen lade påbudte foranstaltninger udføre arbejdet for den ansvarliges regning (jf. råstoflovens §§ 31, 33).

Når efterbehandlingen er slut, skal alle eventuelle bygninger, produktionsanlæg og installationer fjernes fra arealerne. Tilsvarende skal evt. anvendt bundsikringsmateriale graves op af arbejdsveje m.v. og fjernes fra arealerne og eventuelle overjordsdepoter og støjvolde skal være fjernet helt. Herefter orienteres Center for Teknik & Miljø.

Center for Teknik & Miljø besigtiger herefter området og tager stilling til, om arbejdet kan godkendes og sikkerhedsstillelsen frigives. Dette kan evt. ske etapevist efter godkendelse af Center for Teknik & Miljø.

Center for Teknik & Miljø foranlediger at vilkår om efterbehandling m.v. tinglyses på ejendommen for indvinders regning.

Bornholm Museum, Naturstyrelsen Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm og Dansk Ornitologisk Forening Bornholm **skal høres ved evt. fremtidige revideringer af efterbehandlingsplanen.**

10. Adgangsveje og interne veje

Til- og frakørsel fra graveområdet er via den eksisterende adgangsvej fra Nyker Strandvej via Hasle Klinkers private vej (figur 2).

³ BEK nr. 867 af 27/06/2016 (Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt) § 6 Stk. 5.

Figur 2 Den eksisterende tilkørselsvej vil også benyttes ved forestående tilladelse. Til/frakørsel er via Nyker Strandvej og Hasle Klinkers private vej.

I opbygning af interne veje og/eller pladser, må der ikke anvendes asfaltprodukter, eller andre produkter, som kan medføre en forureningsrisiko.

Eventuel skiltning, skal overholde gældende regler.

Vejen skal holdes i en fornuftig stand og der skal vandes efter behov, så unødige støjgener og støvudvikling begrænses mest muligt. Se i øvrigt afsnit 15, 16 og 17 om støj og støv.

11. Jord i råstofgrave

Der er i henhold til § 52 i lov om forurenet jord søgt om og givet dispensation til at modtage jord udefra. Dispensationen er givet på baggrund af den viden man har om, at aktiviteter ved graveområdet ved Halse Klinker er uden betydning for nuværende eller kommende drikkevandsinteresser.

12. Brændstoftanke

Benzin og olie m.v. (mineralolieprodukter) må ikke opbevares på graveområdet. Ønsker virksomheden på et senere tidspunkt dette ændret, skal der søges om tilladelse hertil.

Eventuelle mobile tankanlæg må ikke placeres fast i grusgraven uden foregående aftale med Center for Teknik & Miljø. Ved tankning fra mobile tankanlæg, skal det sikres, at der ikke kan ske forurening af omgivelserne. Dette kan f.eks. ske ved anvendelse af oliesugende mætter eller lign. i forbindelse med tankning.

13. Kemiske midler

Der må hverken under eller efter råstofgravningen bruges kemiske midler i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter, støv eller andet.

14. Driftstid

Den ansøgte driftstid i råstofgraven er hverdage (mandag-fredag) kl. 07.00-18.00, lørdage kl. 07.00 – 14.00.

15. Støj og støjdæmpende foranstaltninger

Råstofgravens eksterne støjniveau (ved nærmeste boligers udendørs opholdsarealer, gårdspladser o. lign.) – målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledninger nummer 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nummer 5/1993 – og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A), må ikke overstige grænseværdierne, som fremgår af Tabel 1.

Mandag-fredag kl. 07.00-18.00 lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- og helligdage kl. 07-22	Alle dage kl. 22.00-07.00
55 dB (A)	45 dB (A)	40 dB (A)

Tabel 1 Grænseværdier for ekstern støj fra virksomheder i det åbne land.

Maksimalværdien af støjniveauet i driftsperioderne er således på 55 dB(A).

Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i ovennævnte vejledning fra Miljøstyrelsen. Alle udgifter hertil afholdes af virksomheden. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et firma, der enten er autoriseret til det eller godkendt af tilsynsmyndigheden. Center for Teknik og Miljø kan normalt højst kræve sådanne målinger eller beregninger udført en gang årligt. Der kan dog være behov for opfølgende målinger eller beregninger, for at sikre at eventuelle afbødende foranstaltninger har haft den tiltænkte støjreducerende effekt.

Målingerne eller beregningerne skal ske efter den senest udgivne vejledning fra Miljøstyrelsen. Det skal aftales med Center for Teknik & Miljø, hvor der skal måles.

Hvis målingerne eller beregningerne viser, at støjen er højere end tilladt, skal virksomheden sørge for, at der bliver gjort noget for at dæmpe støjen. Nye målinger eller beregninger skal kunne bevise, at støjen derefter ligger indenfor det tilladte.

16. Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af virksomhedens bidrag til lavfrekvent støj og infralyd, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger følgende grænser:

Anvendelse	A-vægtet lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder i børneinst. og lign. Aften/nat (kl. 18-07)	20	85
Dag (kl. 07-18)	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 2 Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa). Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde, hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB

Driften af virksomheden må ikke medføre, at udsendelse af vibrationer, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger, overstiger følgende grænser:

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 18-07	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde kl. 07-18	80
Kontorer, undervisningslokaler, og lign.	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 3 Grænseværdier for vibrationer, dB re 10⁻⁶ m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i afsnit 3 (lavfrekvent støj og infralyd) og 4 (vibrationer) i "Orientering fra Miljøstyrelsen", nr. 9, 1997 om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø. Målingerne eller beregningerne foretages af et firma, der enten er autoriseret til det eller godkendt af tilsynsmyndigheden. Skriftlig rapport over målinger og beregninger fremsendes til tilsynsmyndigheden. Alle udgifter hertil afholdes af virksomheden. Målinger eller beregninger udføres normalt højst en gang om året. Hvis målingerne viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationerne er for store, skal de dæmpes. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu overholdes.

Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd i tabel 2 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer i tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

17. Støv

Driften af virksomheden må ikke medføre støvgener uden for indvindingsområdet. Hvis det sker, skal der gøres noget for at forhindre støvet fra graven såvel som fra tilkørselsvejen i at opstå eller brede sig. Dette kan f.eks. ske ved vanding af interne veje og tilkørselsvej, depoter/lagerbunker og gravefronter mv.

Såfremt der fremkommer klager over støvgener fra virksomheden, eller tilsynsmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal virksomheden på tilsynsmyndighedens forlangende få mængden af støv fra arbejdspladsen målt af et firma, der er autoriseret til det, eller som Center for Teknik & Miljø har godkendt.

18. Råstofkvalitet

Virksomheden har, i henhold til gældende version af Råstofplan for Bornholm, pligt til at oparbejde råstofmaterialerne i overensstemmelse med materialets optimale muligheder i forhold til deres kvalitet.

19. Affald

Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet, der ikke stammer fra graven.

Det affald, der kommer fra driften af råstofgraven, skal samles sammen og fjernes efter de regler, der gælder i Bornholms Regionskommune.

20. Tilsyn

Bornholms Regionskommune, Center for Teknik & Miljø skal, jf. råstoflovens § 31, skt. 1, føre tilsyn med indvindingen. Efter loven har regionskommunens medarbejdere adgang til området uden retskendelse for at se, om virksomheden overholder lovene og de vilkår, der er stillet.

Virksomheden har pligt til at rette sig efter de anvisninger, den tilsynsførende meddeler.

21. Inddragelse af tilladelse

Center for Teknik & Miljø kan efter loven kalde en tilladelse tilbage i tilfælde af, at virksomheden groft eller gentagende gange overtræder vilkår eller lovene i øvrigt. Tilladelsen bortfalder ligeledes, medmindre andet fremgår af tilladelsens vilkår, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år (jf. råstoflovens § 10 stk. 7).

22. Konkurs m.v.

Hvis indvinderens virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinderen som ejendommens ejer pligt til at give Center for Teknik & Miljø besked herom.

23. Ejer- og brugerforhold

Center for Teknik & Miljø skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det område, indvindingen sker på.

Center for Teknik & Miljø skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

En eventuel ny indvinder skal overholde vilkår og retningslinjer m.v. i nærværende tilladelse, samt følge den eksisterende grave- og efterbehandlingsplan eller fremkomme med forslag til en ny plan, som Center for Teknik & Miljø skal godkende.

24. Indberetning af indvundne mængder, råstofafgift og -undersøgelser

Virksomheden har hvert år pligt til at indberette til Center for Teknik & Miljø om arbejdet med indvindingen, herunder hvilke materialer og hvor meget der er indvundet. Virksomheden skal lave en indberetning for hver råstofgrav. Oplysningerne videregives til Danmarks Statistik.

Virksomheden skal betale en afgift til staten for hver m³, der indvindes. Afgiften opkræves af Skat.

Inden tre måneder efter eventuelle borer m.v. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).

25. Fortidsminder

Beskyttede jord- og stendiger i området må ikke fjernes, tildækkes eller beskadiges.

Der er ingen fredede fortidsminder eller andre fredninger i nærheden af det ansøgte område og det ansøgte område ligger ikke indenfor et kulturarvsareal af national betydning. Bornholms Museum er hørt i forbindelse med sidste tilladelse og de har i den forbindelse inspiceret området uden bemærkninger. Bornholms Museum skal underrettes ved fund af arkæologisk betydning.

26. Naturmæssige forhold

I den tid gravearbejdet er stået på, er der opstået naturmæssige værdier i grusgraven. Dette er bl.a. sket i vådområdet, hvor frøer holder til, og i de stejle skrænter, hvor digesvalerne bygger rede. Sådanne naturmiljøer i råstofgrave er

midlertidige i den tid gravearbejdet står på. Først når efterbehandlingsplanen er færdig, vil et permanent naturmiljø kunne skabes indenfor hele graveområdet.

I forbindelse med offentliggørelsen af tilladelse til jorddeponi i graveområdet er kommunen 6. juli blevet gjort opmærksom på, at løvfrøer holder til i det vandhul, som er opstået af gravearbejdet. Løvfrøer hører til listen over Bilag IV arter og skal som sådan beskyttes mod en forringelse af deres levevilkår. Indvinder har dette i mente og vil til enhver tid sørge for, at et vådområde vil være at finde i råstofgraven. Dette vådområde skal være af en størrelse på minimum 2000 m² med minimum én flad skråning i forholdet ca. 1 / 5. Pumpning fra søen skal forsynes med trådkurv med maske størrelse på minimum 10 mm, med henblik beskyttelse af padder og andre dyr, der risikere at blive suget med. I takt med at gravearbejdet skrider frem, er det forventningen, at søens størrelse kun forøges, således at betingelserne for padder også kun forbedres med tiden. En fornyelse af råstoff tilladelsen vil således ikke medføre nævneværdige negative påvirkninger af dyre- og plantelivet indenfor graveområdet.

En udførlig beskrivelse af naturværdierne i området er beskrevet i redegørelsesafsnittet i denne tilladelse.

27. Drikkevandsforhold

Gravearealet ligger delvist indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser. Dette til trods for at vandkvaliteten umiddelbart vurderes som ringe som følge af intensiv minedrift og vandindvinding igennem flere århundreder. Sammenfattende er det vurderingen, at aktiviteter fra gravearbejdet er uden betydning for nuværende eller kommende drikkevandsinteresser.

Center for Teknik & Miljø kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at der skal etableres pejlerør til måling af grundvandsspejlets beliggenhed.

28. Offentliggørelse og klagegang

Fristen for at klage 9 oktober - 4 uger fra den dato, tilladelsen offentliggøres på regionskommunens hjemmeside. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Hvis du ønsker at klage over råstoff tilladelsen eller VVM-afgørelsen, skal du klage til den myndighed, der har truffet afgørelsen (1. instans), ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen, der findes på www.borger.dk og www.virk.dk). Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening.

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Klagen skal være skriftlig og skal så vidt muligt angive, på hvilke punkter den påklagede afgørelse anses for urigtig eller mangelfuld.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indgives uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse (1. instans). Denne myndighed videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodninger om genoptagelse, betaler klager et gebyr. Gebyrets størrelse differentieres, alt efter om klager er en borger eller en virksomhed/organisation.

Indgives flere klager over samme afgørelse, opkræves der et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse.

Hvis flere klageberettigede indgiver en samlet klage, betales ét klagegebyr. Hvis blot en af klagerne er en virksomhed, en organisation eller en offentlig myndighed opkræves gebyrsatsen gældende for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet kompetence.

Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. For yderligere information henvises der til Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside, nmkn.dk.

Klage efter Råstofloven

Tilladelsen er givet efter §§ 7 og 10 i råstofloven⁴. Afgørelsens adressat samt alle, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, kan klage over tilladelsen efter råstofloven. Eventuelle klager behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet efter reglerne i råstofloven.

Klageberettigede er:

- adressaten for afgørelsen
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

En klage over råstoffor tilladelsen har opsættende virkning, og eventuelt indkomne klager skal være færdigbehandlet ved Miljø- og Fødevarerklagenævnet, eller den opsættende virkning skal være ophævet, inden tilladelsen kan udnyttes.

Klage efter Planloven

Vurderingen af påvirkningen af miljøet er foretaget efter planlovens⁵ § 11g og § 16 i VVM-bekendtgørelsen⁶. Enhver med retlig interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen efter planloven (VVM-screeningen), for så vidt angår retlige spørgsmål. Klagen stiles til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren(e) af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

En klage over VVM-afgørelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan dog ved rettidig klage beslutte, at en meddelt tilladelse ikke må udnyttes, før klagen er færdigbehandlet.

Klage efter Vandforsyningsloven

Kommunens afgørelser efter Vandforsyningslovens § 26 kan i henhold til lovens § 80 påklages af adressaten og af enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Interesseorganisationer er ikke klageberettigede.

Søgsmål

Hvis det ønskes at indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette i så fald ske inden 6 måneder efter, at denne tilladelse er offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside.

⁴ LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

⁵ lovbek. nr. 1529 af 23. november 2015 (Planloven)

⁶ Bekendtgørelse Nr. 425 af 18. maj 2016 (VVM bekendtgørelsen)

Redegørelse

1.	Ansøgningen	13
2.	Planforhold	13
3.	Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse	13
4.	Forhold vedrørende naturværdierne	16
5.	Fredninger	22
6.	Trafik	22
7.	Beregning af sikkerhedsstillelse	23
8.	Jordforureningsmæssige forhold	23
9.	Jord i råstofgrave	23
10.	Brændstoftanke	23
11.	Proces og høring	23
12.	Orientering om den endelige afgørelse	24
13.	Bilag	24

I det følgende redegøres nærmere for baggrunden for og relevante forhold knyttet til denne råstof tilladelse.

1. Ansøgningen

Ansøger har ansøgt om tilladelse til at indvinde indtil 20.000 m³ grus, sand og ler pr. år (regnet gennemsnitlig over en 3 års periode), heraf 2.000 - 5000 m³ under grundvandsspejl. Graveområdet udgør 7 ha af ejendommen matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle Jorder. Området er identisk med det senest tilladte graveområde. Ansøger har søgt om en driftstid på hverdage i tidsrummet 7.00 – 18.00 og lørdag fra 7.00 – 14.00. Ansøgningen forudsætter en fortsat anvendelse af den eksisterende vej med udkørsel til og frakørsel fra graveområdet via Nyker Strandvej og det gamle Hasle Klinker. Trafikforholdene er nærmere beskrevet i redegørelsens afsnit 6. Der er søgt om tilladelse til gravning ned til kote 5,5, ca. 3 meter under nuværende grundvandsspejl.

Der gives tilladelse til ovenstående, med:

- Denne råstof tilladelse.
- Tilladelse til grundvandssænkning.
- Tilladelse til udledning af bortpumpet grundvand og tilløbende overfladevand.
- Dispensation fra fredskovspligten.
- Dispensation fra §52 i lov om forurennet jord

2. Planforhold

Det ansøgte areal er i Råstofplan 2016 og Kommuneplan 2013 udlagt som:

- Råstofindvindingsområde
- Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD-område)

3. Forhold til vandindvindingsinteresser og grundvandsbeskyttelse

Baggrund

Der er søgt om indvinding til kote 5,5, ca. 3 meter under nuværende grundvandsstand. Der vil forekomme afledning af vand for at holde grundvandet i niveau. Indvinding under grundvandsspejlet sker ved vådgravning med gravemaskiner og/eller gummihjulslæsser. Indvindingen er således begrænset til den dybde, der kan nås med maskinerne samtidig med, at disse står på fast underlag.

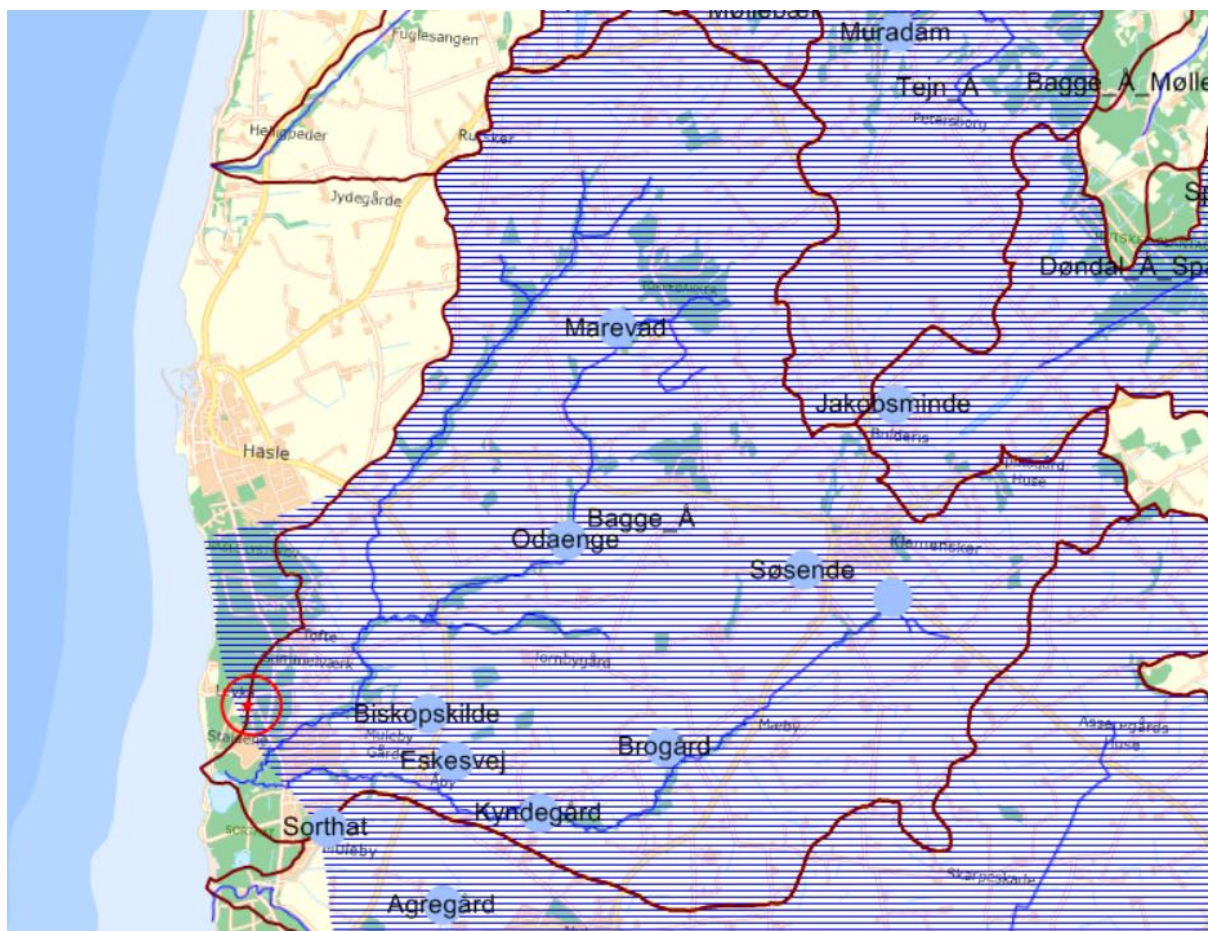
Da råstofindvindingen foregår i et *Område med Særlige Drikkevandsinteresser* (OSD-område), skal der redegøres for forholdet til vandindvinding og grundvandsbeskyttelse (se nedenfor).

Områder med særlige drikkevandsinteresser er en geografisk afgrænsning og repræsenterer en prioritering til fordel for drikkevandsressourcen.

Som udgangspunkt anses råstofindvinding ikke som en forurenende aktivitet, men der bliver fjernet en del af den lagsøjle, som vandet vil passere på vejen ned til grundvandsmagasinerne. Herved reduceres den filterende effekt og noget af magasinernes beskyttelse.

Grusgraven befinder sig i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD-område) i henhold Miljøstyrelsens udpegninger. Det medfører, at der ved enhver ændring i arealanvendelsen skal tages stilling til betydningen for drikkevandsinteresserne, og de forskellige interesser skal vægtes mod hinanden.

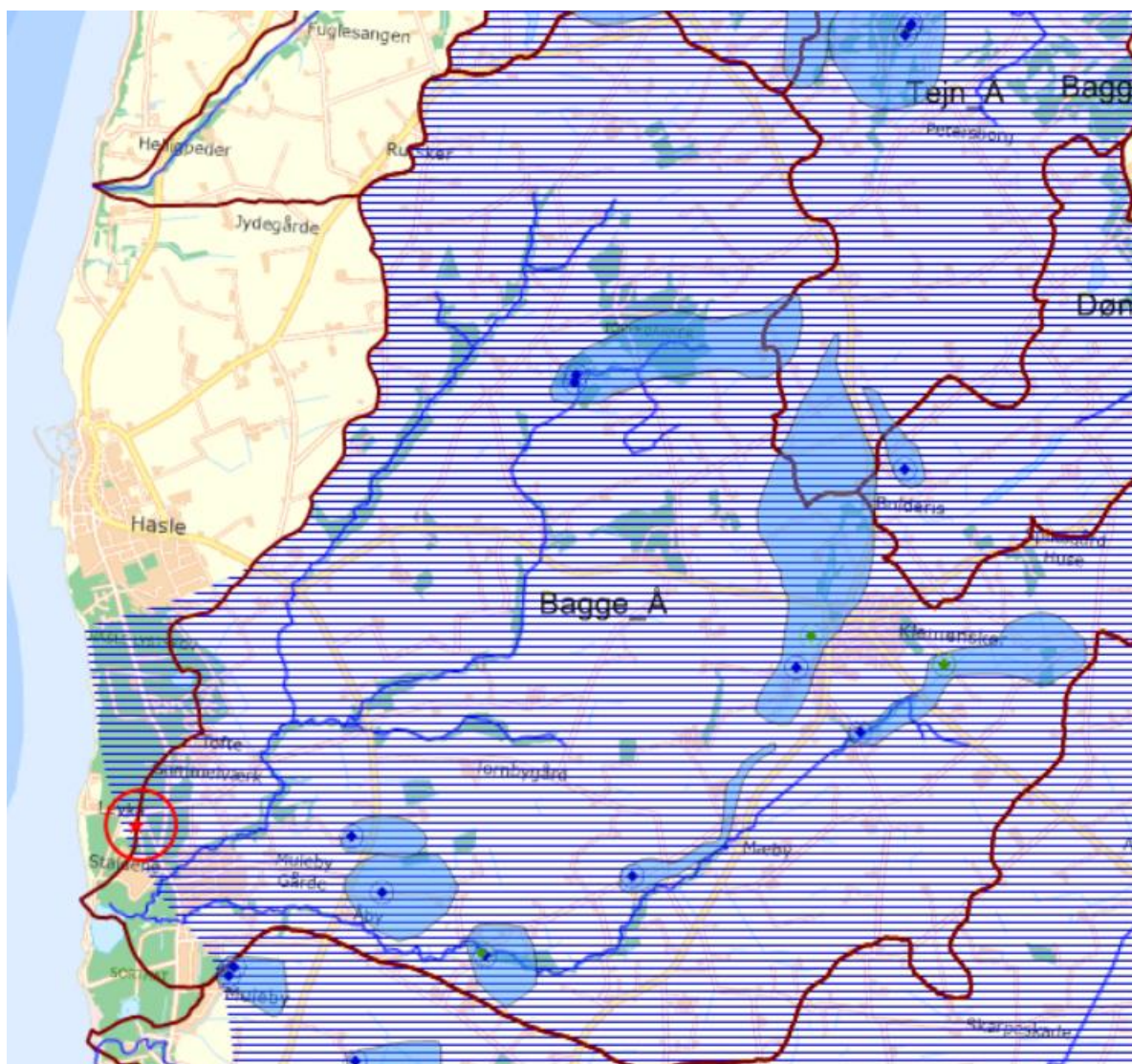
Der er vigtige vandindvindingsområder øst for Muleby. Hele oplandet til Bagge Å blev derfor i sin tid udlagt som OSD-område (se figur).

Relevante OSD-områder, kildepladser og vandløbsoplande (område indenfor rød streg). Grusgravens placering er markeret med cirkel

område uden for Bagge Å's opland, i Hasle Lystskov, blev også tillagt OSD status. Dette fordi man forventede, området ville være velegnet til vandindvinding.

rene 2000-2013 gennemførte Miljøstyrelsen den nationale grundvandskortlægning, hvor der blev ført omfattende undersøgelser af de geologiske formationer, og grundvandsstrømmene blev modelleret matematisk. Det viste et helt andet billede, idet man nu kunne konstatere, at grundvandet findes i et område ret tæt på borerne. Figuren nedenfor viser 30-års oplandene.

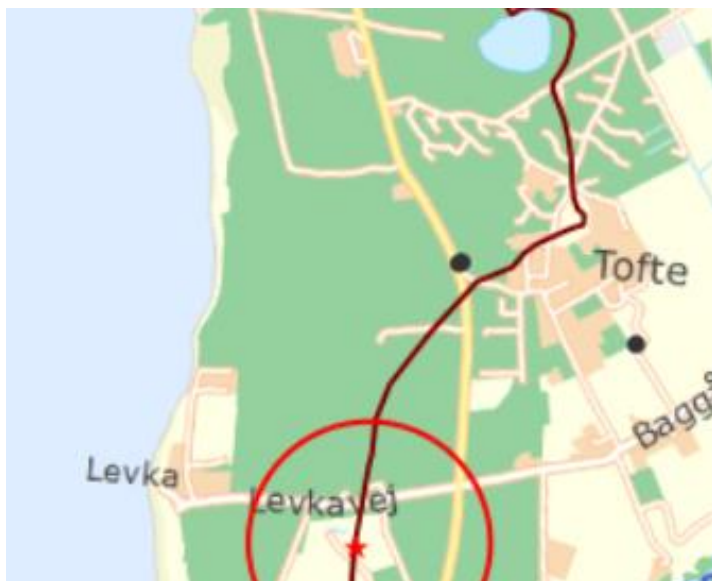

OSD-området med markering af de faktiske grundvandsdannende oplande til vandværksboringer i området.

Senere erfaringer har endvidere dokumenteret, at vandudvekslingen mellem vandløb og magasiner er begrænset.

Et opdateret og retvisende billede af OSD-området vil derfor være mere snævert omkring de grundvandsdannende oplande og dermed ikke omfatte området ved Hasle Klinker.

For den vestlige del, i Hasle Lystskov, havde man forventninger om at kunne indvinde vand og anlagde derfor boreriger ved Tofte (se kort nedenfor).

Det viste sig dog, at grundvandet er af særdeles ringe kvalitet. En prøve fra boring 244. 602 udtaget 19. januar 2004 viste et jernindhold på 7 mg pr. l, og der var samtidig forhøjede koncentrationer af en række andre uorganiske forbindelser.

Den ringe grundvandskvalitet er en naturlig følge af de mange års brydning af kul og ler i området, hvor grundvandsspejlet har været sænket til 65 m under terræn i perioder. Jordens indhold af pyrit nedbrydes med ilt til frit jern og sulfat og samtidig frigøres ofte direkte sundhedsskadelige stoffer såsom Arsen og Nikkel.

Området ved Hasle Klinker betragtes derfor ikke længere som en del af grundvandsressourcen. Grundvandsstrømmen fra området er overvejende vestlig og har ikke kontakt til områder, der benyttes til vandindvinding. Nærmeste private vandindvindingsanlæg er mere end 500 m fra graveområdet imod grundvandsstrømmens retning og vil ikke blive påvirket.

Sammenfattende er det vurderingen, at aktiviteter ved graveområdet ved Halse Klinker er uden betydning for nuværende eller kommende drikkevandsinteresser.

4. Forhold vedrørende naturværdierne

Arealet er beliggende på matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle Jorder.

Der blev i 2007 givet tilladelse til råstofindvinding i området, og der blev i denne forbindelse ryddet skov på en del af arealet og herefter igangsat gravning. Det aktive indvindingsområde fremstår i dag som et lysåbent sandet område med stejle skrænter på flere sider. I den østlige del af området er der som følge af udgravningen siden 2010 opstået en sø. Den sydlige del af arealet er fortsat skov. Se nedenstående luftfoto

Det lysåbne areal

Det lysåbne område består af såvel det aktive graveområde, hvor der er rent sand uden vegetation, og arealer, hvor overjorden er fjernet, men hvor egentlig indvinding ikke er startet, og hvor der derfor er påbegyndt en tilgroning. I graveområdet er der opstået en sø, og der er sket en begyndende tilvoksning af skrænter og bredder.

Området blev besøgt 21. juni 2017 af Center for Teknik og Miljø. Søen fremstår med klart vand. Der er i kanten en rørsumpvegetation af især bredbladet dunhammer samt blågrøn kogleaks og lidt tagrør. I vandet er der kransnålalger og på vandoverfladen svømmende vandaks. Der blev hørt kvæk og 'plump' af formodentlig grøn frø. Der blev ikke observeret andre padder eller haletudser. På skrænter omkring søen vokser der bl.a. sandstar og bølget bunke.

Arealet med skov

Center for Teknik og Miljø besøgte området den 9. august 2017. Skoven kan opdeles i en del med nåleskov og en del med blandet løvskov.

Areal med nåleskov

Det sydøstlige hjørne af området er nåleskov med plantet sitka- og douglasgran. Arealet er forholdsvis fladt og tørt. I skovbunden er der især meget bølget bunke og brombær.

Der blev registreret følgende arter: Vortebirk, bøg, almindelig eg og rød-eg, kristtorn, almindelig røn, bølget bunke, almindelig gedeblad, hindbær, almindelig hundegræs, stor konval, bredbladet mangeløv, lundrapgræs, skovsalat, skovstilkaks, stinkende storkenæb, gederams, almindelig fuglegræs, lancet-vejbred, viol sp.

Billeder af nåleskov

Areal med blandet løvskov

Det sydvestlige hjørne af området er blandet løvskov med bl.a. vortebirk, fuglekirsebær, rød-eg, almindelig røn og bøg. Terrænet er lidt mere ujævnt og nogle steder ligger gamle overgroede stakke med klinker/tegl. Arealet er nogle steder let fugtigt. Der ligger nogle væltede stammer, og arealet ser ud til ikke at være blevet plejet på det seneste.

Der blev registreret følgende arter: Ask, vortebirk, bøg, almindelig eg og rød-eg, kristtorn, fuglekirsebær, almindelig røn, gran sp., skovfyr, almindelig gedebled, blåbær, bølget bunke, hindbær, almindelig hundegræs, stor konval, majblomst, almindelig mangeløv, bredbladet mangeløv, febernellikero, stor nælde, lundrapgræs, revling, skovsalat, skovsyre, burresnerre, skovstar, stikkelsbær, skovstilkaks, stinkende storkenæb, vedbend, brombær, almindelig fuglegræs, viol sp., tveskægget ærenpris, almindelig kohvede, skov-forglemmigej, hyldebladet baldrian, almindelig hundekvik samt almindelig snylterod (flere små grupper observeret i det sydvestligste hjørne af området).

Billeder af løvskov. Nederst billeder af almindelig snylterod

Vurdering af beskyttet natur (naturbeskyttelseslovens § 3)

Der er ikke beskyttede naturarealer på arealet. Ifølge ” Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede naturtyper” er det praksis, at søer, der er dannet som følge af gravning under grundvandsspejlet i råstofgrave, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, når udgravningen er afsluttet, forudsat at søen er større end 100 m², og der har udviklet sig et karakteristisk dyre- og planteliv i tilknytning til søen. En råstofgrav betragtes i den sammenhæng normalt

som færdigt udgravet, når efterbehandlingen er afsluttet og godkendt af råstofmyndigheden. Idet udgravningen i området ikke er afsluttet, er søen ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet sø.

Vurdering af Natura 2000

Arealet er ikke beliggende i eller i umiddelbar nærhed af et Natura 2000-område.

Vurdering Bilag IV-arter (strengt beskyttede arter)

Padder

Der er ikke på Danmarks Miljøportal eller på Fugleognatur.dk registreringer af strengt beskyttede arter på lokaliteten, men Center for Teknik og Miljø er under sagsbehandlingen blevet bekendt med, at der er registreret løvfrøer i søen. Der er tale om en registrering af en stor bestand på omkring 50 hanner den 21. maj 2017 (talt ved antallet af kvækkende hanner). Også i området omkring søen er der flere steder registreret løvfrøer. Der er således registreret en bestand af løvfrøer ca. 900 m øst for arealet, hvor arten også ved tidligere lejligheder er registreret. Der er endvidere nu eller tidligere registreret mindre bestande af løvfrøer i små søer i afstande af henholdsvis ca. 800 m, 1,1 km og 1,8 km fra søen.

Center for Teknik og Miljø er ikke bekendt med, at der er registreret andre beskyttede arter på lokaliteten (der er ingen registreringer på Danmarks Miljøportal eller på Fugleognatur.dk). Søen kan potentielt udgøre et levested for padder på habitatdirektivets Bilag IV-arter bl.a. grønbroget tudse.

Grønbroget tudse (også Bilag IV-art) yngler ofte i vandhuller, som er nye og bl.a. vandhuller i grusgrave. Grønbroget tudse er ifølge Bornholms Regionskommunes oplysninger registreret i søer henholdsvis ca. 600 m og 1,3 km syd for området samt i en sø ca. 900 m øst for området i 1986. Center for Teknik og Miljø er ikke bekendt med, at grønbroget tudse er registreret i området de seneste ca. 30 år.

Løvfrøen er ligesom grønbroget tudse og andre padder fredet. Herudover er løvfrøen såvel som grønbroget tudse og flere andre på habitatdirektivets Bilag IV som en strengt beskyttet art, hvilket bl.a. betyder, at dens levesteder ikke må beskadiges eller ødelægges. Løvfrøen er udbredt på Bornholm, hvor en målrettet indsats i 1980'erne og 1990'erne har gjort, at der i dag er en stor og sund population af løvfrøer.

Ved indvinding i råstofgraven kan der være behov for at pumpe vand ud, hvorved den eksisterende sø kan ændre udstrækning. Ligeledes vil jorddeponering kunne ændre søens udstrækning. Dette kan påvirke søen som leveområde for løvfrø og potentielt leveområde for grønbroget tudse.

Søen er opstået som følge af grusgravningen i området og kan ikke erkendes på luftfoto fra 2010. Søen er således forholdsvis ny, men er allerede hjemsted for en større bestand af løvfrøer. Løvfrøer kan godt vandre 1 km til ynglevandhuller og over længere tid sprede sig over længere afstande, og den har derfor formodentlig spredt sig til lokaliteten fra andre eksisterende løvfrølokaliteter i området. På lang sigt vil fortsat grusgravning på arealet bevirke, at der vil dannes en større sø på arealet, og i efterbehandlingsplanen er det beskrevet, at størstedelen af arealet netop skal forblive sø, når indvindingen er afsluttet. På kort sigt vil gravearbejdet og indvindingen af grus fortsætte. Dette kan betyde, at søen ændrer udstrækning og dybde, og at mængden og udstrækningen af vand i indvindingsområdet vil variere. Indvinder har oplyst, at der hele tiden vil forekomme vand i dele af indvindingsområdet.

For at et vandhul er egnet som levested for løvfrø skal det være solbeskinnet, vandet skal være rent, og der må ikke være fisk. Vandhuller, der tørrer ud i sensommeren, er særligt egnede. Grønbroget tudse yngler ofte i vandhuller, som ikke findes hvert år, eller som er nye, herunder vandhuller i grusgrave o. lign. For at et vandhul er egnet som levested for grønbroget tudse skal det være solbeskinnet og ikke have ret megen bevoksning langs kanten.

Råstofindvinding vil bevirke, at mængden og udstrækningen af vand i bruddet vil variere. Da grønbroget tudse ofte yngler i nye eller temporære vandhuller, vurderes den påtænkte aktivitet på arealet ikke at ødelægge området som muligt yngleområde for grønbroget tudse. Løvfrøen har indtaget søen få år efter, at den er dannet, og må forventes også at kunne leve i en sø, selv om denne varierer i udstrækning, så længe der er et vist areal med vand. Det samme gælder andre padder. Endvidere forekommer der i afstande på lidt under og lidt over 1 km flere søer med bestande af løvfrøer. For at sikre gode vilkår for såvel løvfrø, grønbroget tudse og andre paddearter, skal det derfor sikres, at der i yngleperioden forekommer et vist areal med vand et sted i grusgraven. Det vurderes, at et areal på mindst 2000 m² vil være tilstrækkeligt (dette er omkring halvdelen af arealet af den nuværende sø). Med henblik på beskyttelse af eventuelt

forekommende padder og andet dyreliv, bør vandindtaget ved pumpning fra søen forsynes med en trådkurv eller lignende med en maksimal maskestørrelse på 10 mm.

Ved efterbehandling af området ved endt indvinding, skal der tages hensyn til muligt forekommende Bilag IV-arter, så disse kan sikres gode levesteder. Det bør derfor sikres, at søen udformes, så noget af bredden er lavvandet og soleksponeret.

Flagermus

Center for Teknik og Miljø har ud fra eksisterende data ikke kendskab til forekomst af flagermus i det ansøgte område. Der kan dog sagtens forekomme flagermus i området. En lang række af de flagermus, der findes i Danmark (og som alle er på habitatdirektivets Bilag IV), er registreret på Bornholm. Det gælder Damflagermus, Bechsteins flagermus, Brandts flagermus, Vandflagermus, Skægflagermus, Frynseflagermus, Brunflagermus, Langøret flagermus, Sydflagermus, Skimmelflagermus og Troldflagermus. Deres fouragerings- og ynglelokaliteter er forskellige, men det generelle trusselsbillede for flagermus er bl.a. brud på eller nedlæggelse af ledelinjer/skovbryn samt fældning af gamle træer.

I forbindelse med den fortsatte indvinding skal den resterende skov i området fældes. Der er givet skovlovstilladelse til dette til den gældende indvindingstilladelse, men der skal søges fornyet tilladelse i forbindelse med den fornyede råstofstilladelse. Der vurderes i skoven umiddelbart ikke at være store, gamle træer som kan være potentielle yngletræer for flagermus. Der vil i forbindelse med skovningen ske en tilbagerykning af skovbrynet. Brud på eller nedlæggelse af skovbryn kan være en trussel mod flagermus. Det vurderes, at eventuelt forekommende flagermus vil kunne bruge det ”nye” skovbryn som ledelinje i stedet, og at det ansøgte derfor ikke vil have nogen negativ indvirkning på eventuelt forekommende flagermus. Den sø, som opstår i området ved råstofindvinding, vil kunne udgøre et potentielt fourageringsområde for flagermus og på denne måde bidrage positivt til områdets potentiale som levested for flagermus.

Center for Teknik og Miljø vurderer, at aktiviteten i bruddet ikke vil påvirke eventuelt forekommende flagermus.

Markfirben

Markfirben er også optaget på Bilag IV, og lokaliteten kan potentielt være et godt levested for markfirben, idet markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Center for Teknik og Miljø har ikke kendskab til, om markfirben er på lokaliteten. Selv om markfirben skulle findes på lokaliteten, vurderes en fortsat råstofindvinding ikke at ville påvirke arten negativt, da arten gerne vil opholde sig på steder med bar og løs jord, hvorimod den netop trues af f.eks. tilgroning. Ved efterbehandling af området ved endt indvinding, skal der tages hensyn til muligt forekommende markfirben, så disse kan sikres gode levesteder. Det bør derfor sikres, at f.eks. sydvendte skrænter, hvor markfirbenet kan trives, bevares uden jordpåfyldning.

Vurdering af beskyttede plantearter

Der er i området ikke registreret fredede eller rødlistede plantearter hverken ved de seneste besigtigelser eller ved besigtigelserne i 2006 forud for den første råstofstilladelse. Der er dog ved den seneste besigtigelse fundet arten almindelig snylterod, som er sjælden, men som i rødlistesystemet er bedømt som LC, dvs. ikke truet (fra engelsk: ”Least Concern”).

Arten kendes fra andre lokaliteter på Bornholm og er set flere steder i Nordskoven/Blykøbbe Plantage, bl.a. er den for nylig (på fugleognatur.dk) registreret ved Pyritsøen ca. 900 m fra indvindingsområdet. Endvidere kendes en række specielle og særligt beskyttelseskrævende arter fra tidligere optegnelser fra skovene mellem Hasle og Rønne. Indtil 1 km fra indvindingsområdet er således tidligere registreret arter som skærm-vintergrøn, enblomstret vintergrøn, finger-lærkespore, skov-gøgelilje, knærod, tyndakset gøgeurt og linnæa. Disse arter er ikke registreret i arealet udlagt til råstofindvinding, men skulle de forekomme, vil de pågældende planter selv sagt gå til under råstofgravningen.

Bevarelsen af arterne i skoven som helhed anses ikke at være truet af råstofindvindingen, da de har kendte bestande andre steder i skoven og således ikke vil forsvinde, selv om de skulle være overset under besigtigelsen af indvindingsområdet. Endeligt må omfanget af råstofgraven på knap 3 % ud af Hasle Klinker skovens 206 ha antages at levne tilstrækkelig plads til at sikre arterne passende levesteder.

Vurdering af Fugle

Center for Teknik og Miljø har ikke kendskab til, at der er sjældne fugle, som yngler i den resterende skov på indvindingsarealet. Skulle dette være tilfældet, vil disse skulle finde alternative ynglesteder i skoven. Fugle er generelt følsomme overfor forstyrrelser på deres yngleplads og nogle få ynglepar vil måske søge væk i forbindelse med råstofindvindingen, også selvom deres redested eller –træ ikke direkte fjernes ved indvindingen, men fuglelivet må dog generelt formodes at have tilpasset sig den relativt store grad af forstyrrelse, der er i forvejen fra den pågående råstofindvinding og de talrige skovgæster. Der vil formentligt være alternative ynglesteder i skovene der ikke forstyrres af råstofindvindingen, og det samlede antal ynglepar i skovene som helhed vil derfor næppe gå målbart tilbage.

DOF-Bornholm blev hørt i 2007 forbindelse med udstedelsen af den gældende råstoftilladelse. De havde ingen indvendinger mod selve tilladelsen. De gjorde opmærksom på, at Lille Fluesnapper ynglede på området i 2007. Endvidere gjorde de opmærksom på, at der fra andre grusgrave i området er flere ynglefund af Lille Præstekrave, som foretrækker åbne områder med lav hældningsgrad ned til vandfladen, og de foreslår, at der tages hensyn til denne art ved efterbehandlingen af området.

Samlet konklusion

En fortsat råstofindvinding vil ikke påvirke Natura 2000-områder eller beskyttede naturområder.

Der er registreret Bilag IV-arten løvfør i området og andre Bilag IV-arter kan potentielt forekomme. En fortsat råstofindvinding vurderes ikke at påvirke bilag IV-arter og deres levesteder i området i negativ retning.

Denne vurdering er betinget af, at der i paddernes ynglesæson (marts-august) opretholdes et areal på mindst ca. 2000 m² med vand i indvindingsområdet, og at vandindtaget ved pumpning fra søen forsynes med en trådkurv eller lignende med en maksimal maskestørrelse på 10 mm med henblik på beskyttelse af eventuelt forekommende padder og andet dyreliv i søerne i området. Jorddeponering i det omfang, der gives tilladelse til, vurderes heller ikke at påvirke eventuelt forekommende bilag IV-arter i området i negativ retning, idet der stadig vil være arealer med sø og med løs og bar jord.

Udvidelsen af selve indvindingen ind på det nu skovlædte areal vil påvirke den sjældne plante almindelig snylterod. Arten er dog ikke hverken fredet eller rødlistet og vurderes generelt ikke at være truet. Den kendes fra andre lokaliteter herunder en lokalitet i området og vil således ikke forsvinde fra området som helhed.

Når indvindingen i området på et tidspunkt afsluttes, skal der tages hensyn til muligt forekommende Bilag IV-arter ved efterbehandlingen, så disse kan sikres gode levesteder. Det bør således sikres, at søen udformes, så noget af bredden er lavvandet og soleksponeret, hvilket kan være til gavn for padder, og at sydvendte skrænter, hvor markfirbenet kan trives, bevares uden jordpåfyldning.

5. Fredninger

Bornholms Museum har ved sidste råstoftilladelse (2007) skriftligt meddelt indvinder, at der ved en prøvegravning på et ca. 600 m² stort område NØ på ansøgte område, ikke kunne påvises levn, der begrundet nærmere undersøgelser efter Museumslovens bestemmelser. Såfremt arkæologiske interesser fremkommer som gravearbejdet skrider frem, markeres og friholdes området indtil området er undersøgt m.v.

6. Trafik

Vejadgang til og fra området vil som hidtil være fra Nyker Strandvej via Hasle Klinkers private veje. Bortkørsel af grus, sand eller ler bør i videst muligt omfang ske uden om tæt bebyggelse. Den maksimalt tilladte indvindingsmængde forøges til 20.000 m³/år (regnet gennemsnitlig over en 3 års periode), hvorfor den forventelige maksimale trafikbelastning også må forventes forøget.

Trafik på offentlig vej hører ikke ind under råstofmyndighedens administrationsområde, og er derfor ikke noget, som kan justeres yderligere igennem en tilladelse efter råstofloven.

I tilfælde af at grusgraven bliver misbrugt af fremmede personer f.eks. til deponering af affald, terrænkørsel mm, kan tilsynsmyndigheden forlange, at der skal opsættes bom eller kæde, der skal holdes aflåst udenfor arbejdstid. Eventuel

skiltning til virksomheden skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler for skiltning i det åbne land.

7. Beregning af sikkerhedsstillelse

Når Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø har godkendt efterbehandlingsplanen, skal indvinder stille bankgaranti som sikkerhed for at området kan efterbehandles som planlagt efter endt indvinding. Beløbets størrelse vil blive beregnet af Center for Teknik & Miljø ud fra et kvalificeret skøn over omkostningerne ved efterbehandlingen. Beløbet afhænger bl.a. af størrelsen af det åbne indvindingsområde samt indvindingsmetode m.v. Beløbet skal indeksreguleres som beskrevet i tilladelsesafsnittet. I tilfælde af ændring af grave- og efterbehandlingsplanen, kan der opstå et behov for justering af sikkerhedsstillelsen, som i givet fald vil blive beregnet på ny og reguleret i forhold til de faktiske forhold.

8. Jordforureningsmæssige forhold

Der er ikke på ejendommen registreret forurening efter bestemmelserne i jordforureningsloven. Der ligger dog en aktuell jordforureningsag på selve Hasle Klinker lige syd for graveområdet. Bornholms Amt, Teknisk Forvaltning gennemførte i år 2000 en jordforureningsundersøgelse i Hasle Klinker. Der blev ved undersøgelsen alene konstateret én mindre overskridelse af indholdet af oliestoffer. På denne baggrund er der ikke fare for natur og miljø i forbindelse med råstofindvinding nord for Hasle Klinker.

9. Jord i råstofgrave

Fra den 1. januar 1998 er det efter § 20a i lov om miljøbeskyttelse forbudt at tilkøre fremmed jord til en råstofgrav. Med virkning fra 1. januar 2000 er bestemmelserne videreført i § 52 i lov om forurennet jord.

Under visse omstændigheder kan Center for Teknik & Miljø dispensere fra forbuddet. Da det ansøgte areal, på trods af at være klassificeret som OSD område, ikke rummer grundvand af betydningsfuld art for drikkevandsinteresser, vil der kunne dispenseres fra § 52 og dermed tillades jorddeponi. Der er søgt om og d. 4 juli 2017 af kommunen tilladt deponering af ren jord i råstofgraven i henhold til gældende efterbehandlingsplan (Se efterbehandlingsplanen, Bilag B).

10. Brændstoftanke

Virksomheden tanker fra brændstoftanke der ikke befinder sig i graveområdet. Ønsker virksomheden senere at opnå tilladelse til at oplagre nogen form for mineralolieprodukter el.lign. skal dette godkendes af Center for Teknik & Miljø. Der er ikke i nærværende råstofstilladelse taget stilling til, om dette vil kunne lade sig gøre.

11. Proces og høring

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen er der udført en forhøring samt udarbejdet tilladelse til jorddeponi med dertilhørende revideret efterbehandlingsplan (samme efterbehandlingsplan som i denne tilladelse).

Forhøring

Ansøgning og kortbilag var sendt i forhøring fra d. 12. juni – 3. juli 2017, hvor materialet var offentliggjort på regionskommunens hjemmeside og sendt til borgere indenfor 300 meters afstand af graveområdet, samt Bornholms Museum, Naturstyrelsen Bornholm, Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm, Dansk Ornitologisk Forening Bornholm, Dansk Botanisk Forening, Friluftsrådet Bornholm, Kulturstyrelsen, TDC og Bornholms Energi og Forsyning. Kommunen modtog ingen henvendelser i forhøringsperioden.

Udtalelser ved partshøring for udarbejdelse af tilladelse til jorddeponi

Tilladelse til jorddeponi blev givet 4. juni 2017 med 4 ugers klagefrist. Bornholms Regionskommune er forpligtet til at foretage en partshøring før der træffes endelig afgørelse efter råstofloven. Det gælder dog kun, hvis de oplysninger eller vurderinger, som lægges til grund for afgørelsen, er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for

sagens afgørelse, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 1. Den nye efterbehandlingsplan knyttet an til tilladelsen til jorddeponi vurderedes ikke at være til ugunst for berørte parter, organisationer og myndigheder udover potentielt grundejer, Regionskommunen, der derfor var hørt i forhold til natur og grundvand. Som god forvaltningsskik blev følgende organisationer dog hørt inden offentliggørelsen af tilladelsen til jorddeponi med tilhørende reviderede efterbehandlingsplan: Bornholm Museum, Naturstyrelsen Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm og Dansk Ornitologisk Forening Bornholm. Danmarks Naturfredningsforening Bornholm udtrykte ønske om, at De fremadrettet høres i tilfælde af at efterbehandlingsplanen revideres på ny. Dette forslag imødekommes ved, at de fire organisationer hørt ved tilladelse til jorddeponi også bliver hørt ved evt. fremtidige revideringer af efterbehandlingsplanen.

Kommunen blev 6. juli gjort opmærksom på, at gravesøen, hvorpå jorden delvist deponeres, er et habitatområde for løvfrøen (Bilag IV art). Denne oplysning bevirker, at indvinder har forpligtet sig til, at bibeholde en gravesø med en given størrelse og dimension igennem hele indvindingsperioden, så habitatforholdene for løvfrøen sikres.

Partshøring af udkast til tilladelse

Da forvaltningen ingen bemærkninger modtog under forhøringsperioden, vurderes det, at indvinder er eneste part i sagen angående råstoftilladelsen. Indvinder blev således partshørt mht. råstoftilladelsen, men havde ingen bemærkninger.

12. Orientering om den endelige afgørelse

Den endelige tilladelse er sendt til:

PL Enterprise A/S - Indvinder

Orienteringsmail med henvisning til kommunens hjemmeside er sendt til:

PL Enterprise
Bornholms Museum
Naturstyrelsen Bornholm
Danmarks Naturfredningsforening Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening Bornholm
Friluftsrådet Bornholm
Kulturstyrelsen
TDC
Bornholms Energi & Forsyning
Dansk Botanisk Forening
SKAT. myndighed@skat.dk

13. Bilag

Kortbilag 1: Oversigtskort, der samtidig viser råstofplanens indvindingsområde

Kortbilag 2: Graveområde

Bilag A: Afgørelse om ikke-VVM-pligt

Bilag B: Efterbehandlingsplan

Bilag C: Graveplan

Bilag D: Principsnit for udgravning

Bilag E: Tilladelse til jorddeponi

Bilag F: Forlængelse af dispensation fra Fredskovspligten

Bilag G: Udledningstilladelse

Bilag H: Tilladelse til grundvandssænkning

Kortbilag 1

Bilag A

Afgørelse om ikke VVM-pligt i forbindelse med tilladelse til indvinding af grus, sand og ler på matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle Jorder, Bornholms Regionskommune

PL Entreprise A/S har den 18. april 2016 søgt Bornholms Regionskommune om fortsat tilladelse til indvinding af grus, sand og ler på et ca. 7 ha stort areal med ovennævnte beliggenhed.

Råstofindvinding er omfattet af bilag 2 til *Bekendtgørelse nr. 425 af 13/12/2016 om Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)*. Dette betyder, at regionskommunen skal vurdere, om indvindingen medfører pligt til udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Afgørelse

Bornholms Regionskommune har foretaget en vurdering af, om projektet må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet (VVM-pligt). Bornholms Regionskommune har på baggrund af VVM-anmeldelsen vurderet, at projektet ikke er VVM-pligtigt. Dvs. at det er muligt at indvinde grus, sand og ler i graveområdet uden at udarbejde en miljøkonsekvensvurdering. Afgørelsen er truffet efter VVM-bekendtgørelsens § 21, stk. 1.

I afgørelsen lægges vægt på:

- at graveområdet er på under 25 ha., og beliggende indenfor råstofindvindingsområde udlagt i Råstofplan 2016.
- at miljøpåvirkningens omfang er af en sådan karakter, at projektet ikke bryder med den planlagte anvendelse af området og i øvrigt ikke udgør en væsentlig påvirkning på miljøet.

Ansøgningen

Det ansøgte areal er ejet af Bornholms Regionskommune. Indvinder er PL Entreprise A/S, Sandemandsvej 12, 3700 Rønne. Bornholms Regionskommune har tidligere givet tilladelse til at indvinde råstoffer på arealet. Der ansøges om en årlig indvindingsmængde på maksimalt 20.000 m³/år (regnet gennemsnitlig over en 3 års periode), hvoraf ca. 2.000 – 5.000 m³/år forventes at blive indvundet ved vådgravning. Der er ikke søgt om tilladelse til sænkning af grundvandsspejlet.

Planmæssige forhold

Det ansøgte område ligger indenfor et område, der er udpeget til råstofindvinding i Råstofplan for Bornholm 2016. Det ansøgte område ligger også i et OSD-område, hvorfor der er redegjort for, at råstofindvinding i området ikke medfører forringelse af drikkevandskvaliteten.

Efterbehandling

Området vil løbende blive efterbehandlet til rekreativt naturområde med offentlig adgang og sø. Efterbehandling udføres i henhold til de i tilladelsen anførte retningslinjer. Det efterladte areal samt søen vil få en afgrænsning med bløde kurver, som falder godt ind i det omkringliggende landskab, ligesom der vil blive taget hensyn til dyr og planter ved udformningen af skråninger m.v. Der er udarbejdet en efterbehandlingsplan, som kan læses i Bilag B.

Naturforhold

Der er ikke registreret beskyttede naturtyper på arealet, men der er kendskab til Bilag IV-arter. Der er i grave- og efterbehandlingsplanen taget højde for disses livsbetingelser, og det er forventningen, at habitatforhold kun vil forbedres, som gravearbejdet skrider frem. Projektet vurderes ligeledes ikke til at ville påvirke naturværdier uden for det ansøgte areal.

Jordforureningsmæssige forhold

Der er ikke på ejendommen registreret forurening efter bestemmelserne i jordforureningsloven. Center for Teknik & Miljø har dog kendskab til en jordforureningssag i det gamle Hasle Klinker lige syd for graveområdet. Bornholms Amt, Teknisk Forvaltning gennemførte i år 2000 en jordforureningsundersøgelse i Hasle Klinker. Der blev ved undersøgelsen alene konstateret én mindre overskridelse af indholdet af oliestoffer. På denne baggrund er der ikke fare for natur og miljø i forbindelse med råstofudvinding nord for Hasle Klinkerfabrik.

Grundvandsforhold

Gravearealet ligger delvist indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser. Dette til trods for at vandkvaliteten umiddelbart vurderes som ringe som følge af intensiv minedrift og vandindvinding igennem flere århundreder. Sammenfattende er det vurderingen, at aktiviteter ved graveområdet ved Halse Klinker er uden betydning for nuværende eller kommende drikkevandsinteresser og værdifulde grundvandsforhold.

Andre miljøforhold

Der er i råstoftilladelsen stillet vilkår som sikrer at miljøstyrelsens vejledende græseværdier for støj m.v. overholdes, ligesom der er stillet vilkår for at sikre naboerne bedst muligt imod støvgener. Affald forekommer ikke i nævneværdige mængder ved indvindingen, og vil blive bortskaffet i henhold til gældende affaldsregulativ.

Fredninger og kulturinteresser

Der er ingen fredede fortidsminder eller andre fredninger i nærheden af det ansøgte område. Det ansøgte område ligger heller ikke indenfor et kulturarvsareal af national betydning. Eventuelle kulturhistoriske interesser i området varetages af Bornholms Museum og Kulturarvsstyrelsen. Bornholms Museum er hørt, men har ikke haft bemærkninger til det ansøgte. Bornholms Museum skal informeres senest 4 uger inden der afrømmes muld og overjord med henblik på aftale om evt. arkæologiske forundersøgelser.

Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelser efter planloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder landsdækkende organisationer og foreninger der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser indenfor arealanvendelsen.

Ifølge planlovens § 58 stk. 1 nr. 4, kan der kun klages over retlige spørgsmål. Det vil sige, at du f.eks. kan klage, hvis du mener, at kommunalbestyrelsen ikke har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Klagefristen følger råstoftilladelsens frist for at klage. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. En tilladelse må ikke benyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage indgives gennem klageportalen. Adgang til klageportalen sker via www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på typisk med NEM-ID, og klagen skrives direkte i portalen. Det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen undervejs. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra dato for bekendtgørelsen.

Yderligere oplysninger

Nærmere vejledning om klagemuligheder, klageberettigede og gebyrer mv. findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

GRUSINDVINDING PÅ MATR. 4a, STRANDMARKEN, HASLE JORDER

GRAVE- OG EFTERBEHANDLINGSPLAN

1. Indvindingen agtes udført i de på bilag 1 viste etaper 1-4.
2. Indvindingen på den enkelte etape agtes gennemført fra overfladen (efter afrømning) til ca. 0,5 m over vandspejlsniveauet med gummihjulslæssere. Materialerne læsses direkte på vogn og transporteres til forbruger.

De for arbejdet nødvendige veje anlægges med grus/rene nedbrydningsmaterialer og flyttes i takt med indvindingen.

Den videre indvinding foretages med gravemaskine til kote ca. 5,50. Materialerne oplagres på det delvis afgravede område for afdræning af vand. Efter afdræning læsses materialerne med gummihjulslæssere på vogn og bortkøres. Oplagringstid max. 30 dage.
3. Da det ikke kan påregnes, at afgravningen kan gennemføres på en sådan måde, at alle skråninger direkte fremstår med anlæg 2, standses indvindingen så langt fra de respektive indvindingsgrænser, at der sidder materiale nok tilbage til at udjævne de ved indvindingen opståede stejle skråninger til anlæg 2 jf. bilag 4.
4. Efterbehandling af det afgravede areal - løbende og afsluttende - foretages

dels ved den foran under pkt. 3 beskrevne regulering af varierende skråninger vekslende mellem stejle skråninger og mere flade skråningsforløb. Enkelte steder laves skråninger flade, således at man nemt kan komme ned til søen. Skrænterne afgraves således, at anlæg for gravefront ikke skal efterreguleres

og dels ved opfyldning med ren jord.

Da jordens naturlige beskaffenhed i området er af næringsfattig karakter, skal det øverste jordlag, som er basis for karakteren af plantedækket, også være næringsfattigt og helst komme fra samme område. Overjord fra gravearbejdet vil ved efterbehandlingen af området derfor deponeres primært ovenpå jorddeponiet.

Efter total afgravning og afsluttet efterbehandling, vil arealet dels fremstå som et søområde, i princippet udformet som angivet på bilag 2, hvor der er angivet indvindingsgrænse = øvre skråningskant omtrentlig søbred og skråningsfod. Det kan tænkes at enkelte af skråningerne af hensyn til digesvælekolonier ønskes bevaret så stejle som muligt. En sådan beslutning forudsættes truffet af BRK og os i forening.

Som angivet på kortbilaget må omfanget af søen ikke overstige ca. 38.000 m² (ca. 55% af det tilladte graveområde).

Indenfor det tilladte graveområde skal der som minimum være areal(er) i størrelsesordenen af samlet 6.000 m² som ikke er sø (skråninger eksklusiv).

Kote for jorddeponi er ca. kote 11. Denne kote er 1,5-2,0 meter under kote for terræn. Derved bevares de øverste dele af skrænterne og samtidig får man et lavere plateau og en mere organisk indpasning i landskabet.

Det terrestriske område vil med tiden springe i skov, men da skrænterne friholdes for efterbehandling (mulddeponering) vil disse områder fremstå uden bevoksning i længere tid.

PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

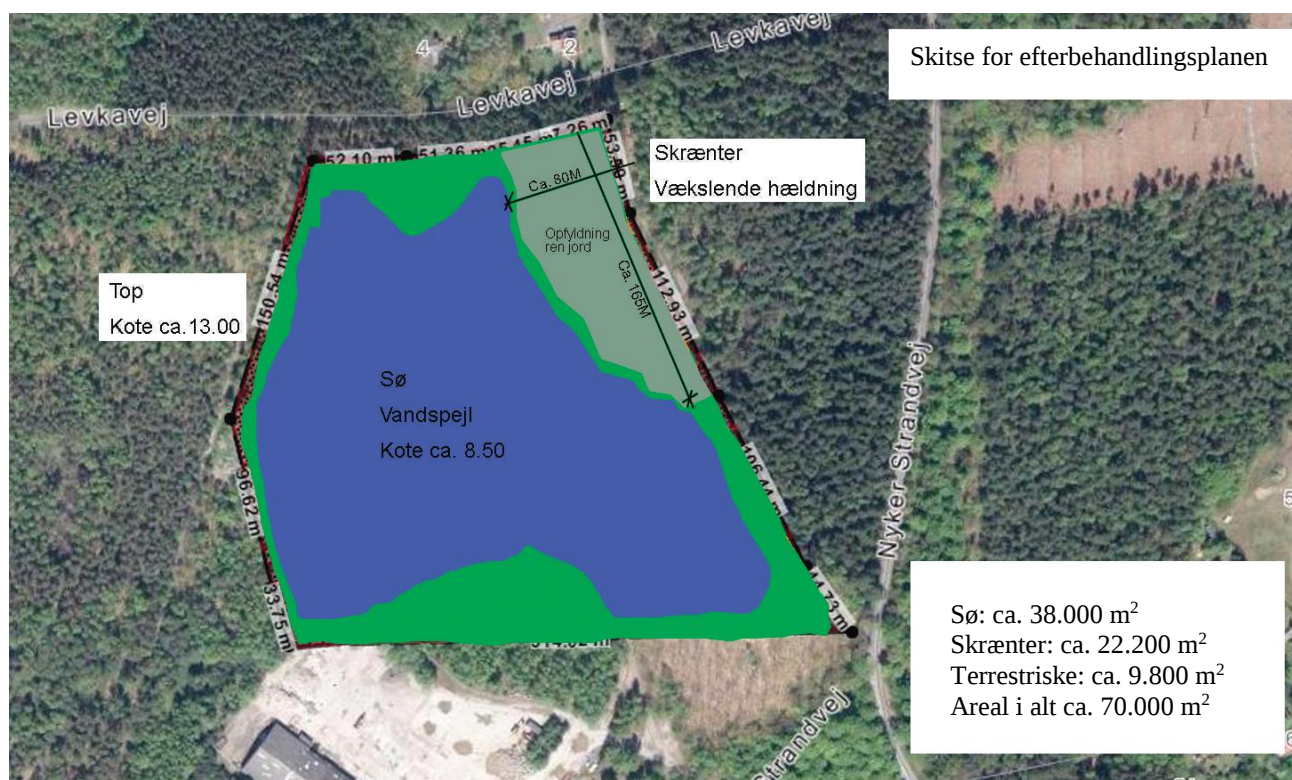
Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

ple@ple.dk
www.ple.dk

I tilfælde af at efterbehandlingspligten påhviler kommunen, udgår kravet om deponering af jord og skovlovsmyndigheden skal inddrages for en nærmere fastsættelse af det endelige udtryk for området, bl.a. mht. tilplanlægning og fysisk udformning af området.

Området er offentligt tilgængeligt både når gravearbejdet står på og når området er efterbehandlet.

5. Såfremt det ved den indledende indvinding skulle vise sig, at sandets kvalitet, navnlig for så vidt angår kornstørrelse, er ganske varierende, kan det blive nødvendigt at ændre indvindingsmetoden, så der afgraves i fuld dybde i en arbejds gang. De opgravede materialer - såvel tørre som våde - oplagres da på området og forudsættes gennem opgravning og senere læsning på vogn blandet i forødet omfang.

Efterbehandlingsplan

Dato : 19.08.2016

Rev. .06.2017

Råstofindvinding : Matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle jorder. "Hasle Klinker"

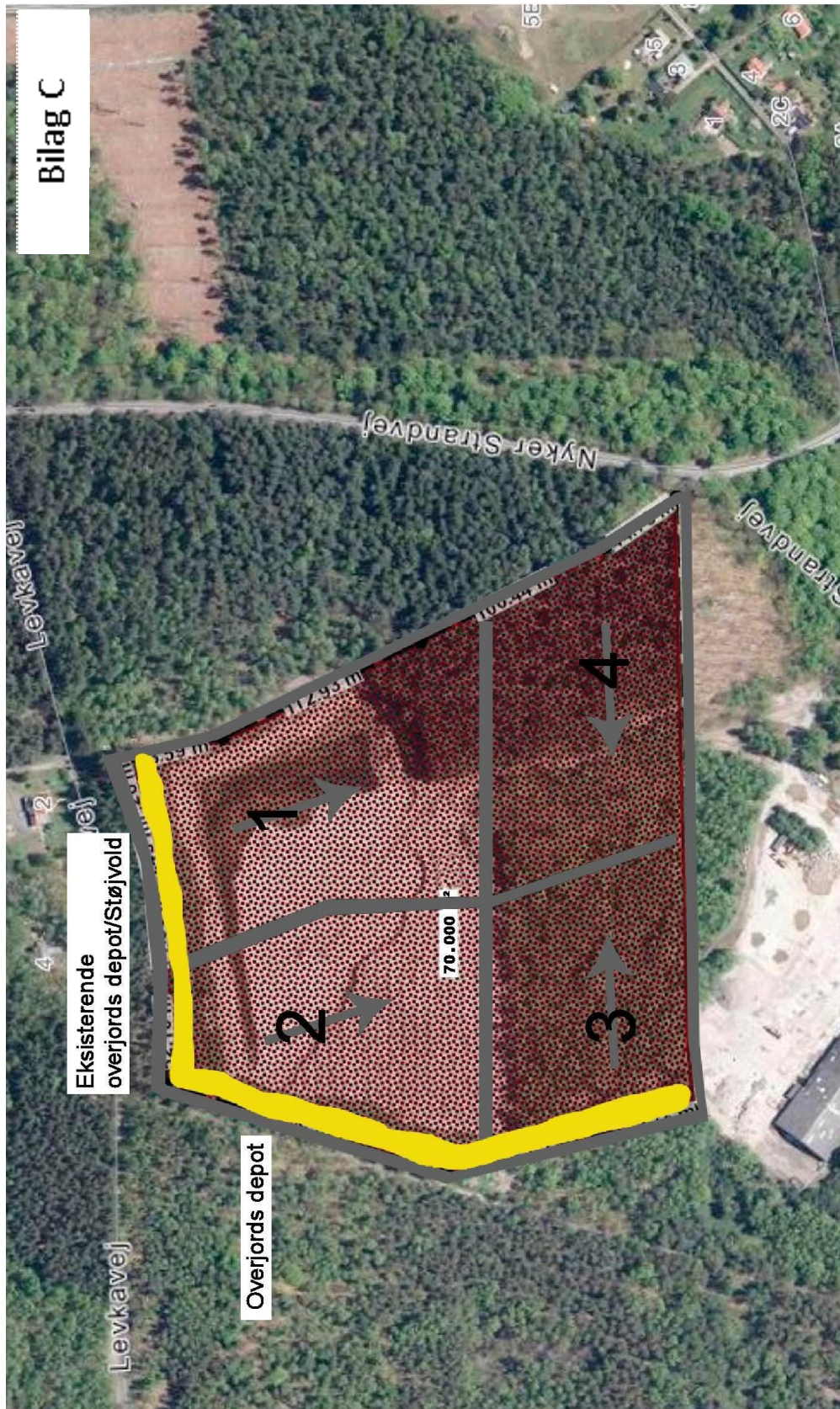
PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

ple@ple.dk
www.ple.dk

Bilag C

Graveplan

Dato : 19.08.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle jorder. "Hasle Klinker"

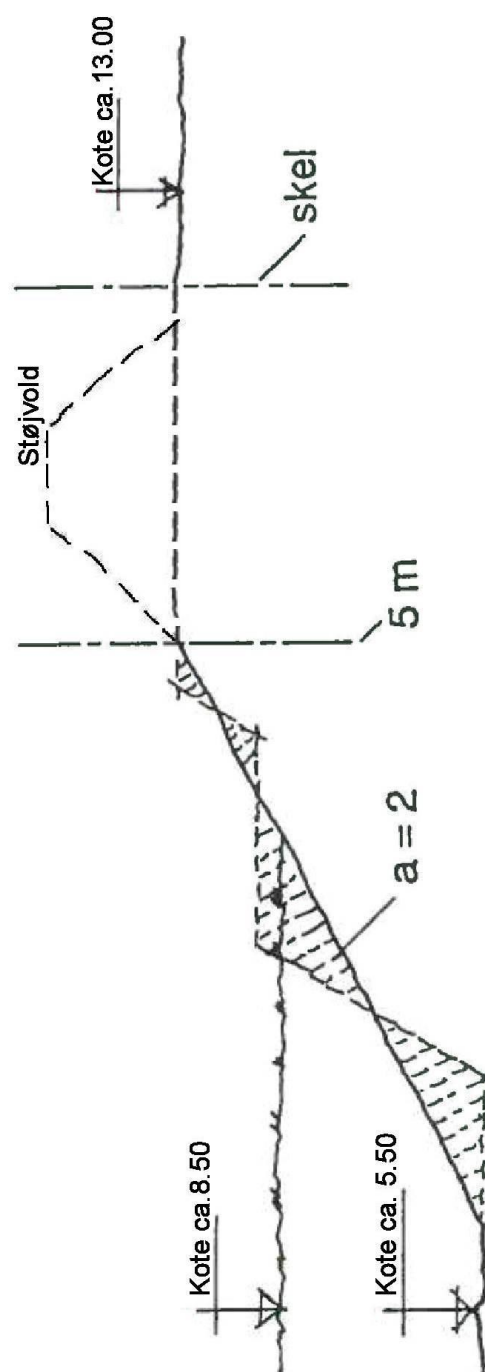
PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

ple@ple.dk
www.ple.dk

Bilag D

Princip snit for udgravning

Dato : 19.08.2016

Råstofindvinding : Matr. nr. 4a, Strandmarken, Hasle jorder. "Hasle Klinker"

PL Entreprise A/S
CVRnr. 1981 1638

Sandemandsvej 12
DK 3700 Rønne

Tlf. +45 5695 1888
Fax +45 5695 1883

ple@ple.dk
www.ple.dk

Bilag E

Teknik og Miljø
Skovløkken 4, Tejn 3770 Allinge

Indvinder:
PL ENTREPRISE A/S
Sandemandsvej 12
3700 Rønne

Bornholms Regionskommune
Teknik og Miljø
CVR: 26 69 63 48

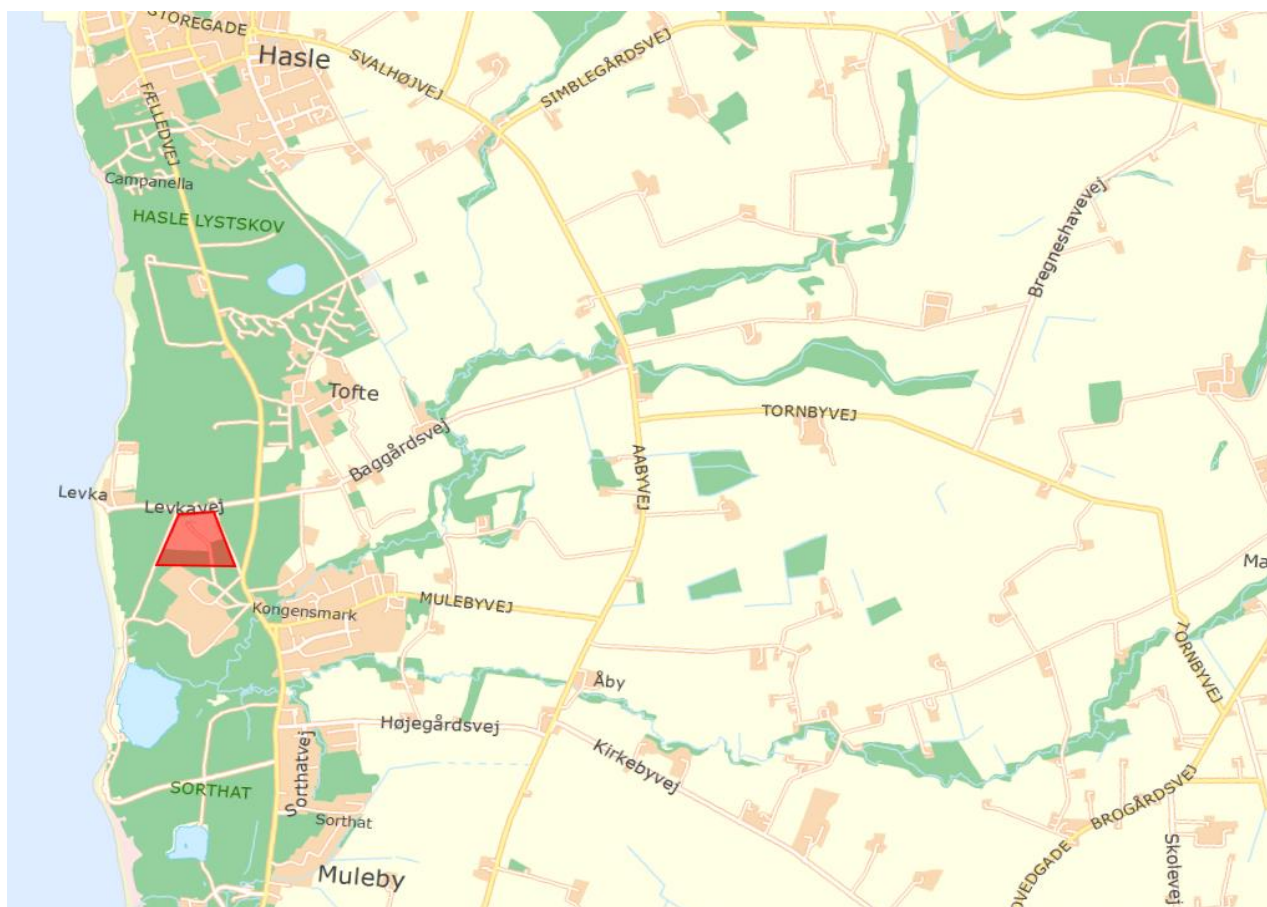
04. juli 2017

J. nr. 01.09.00P19-0050

Tilladelse til jorddeponi af ren jord i råstofgrav

(Denne tilladelse har været offentliggjort med klagefrist. Det er ikke muligt at klage over denne tilladelse nu)

Bornholms Regionskommune meddeler hermed tilladelse til jorddeponi af ren jord på del af matr.nr. 4a, Hasle Jorder.

Figur 1: Geografisk placering af graveområde

Tilladelsen meddeles efter dispensation fra jordforureningslovens § 52 stk. 2 nr. 3 og råstofmyndighedens i øvrige godkendelse. Tilladelsen gives på vilkår af, at de nye vilkår for efterbehandlingen bliver tinglyst på ejendommen for ejers regning, jf. § 10, stk. 6 i råstofloven.

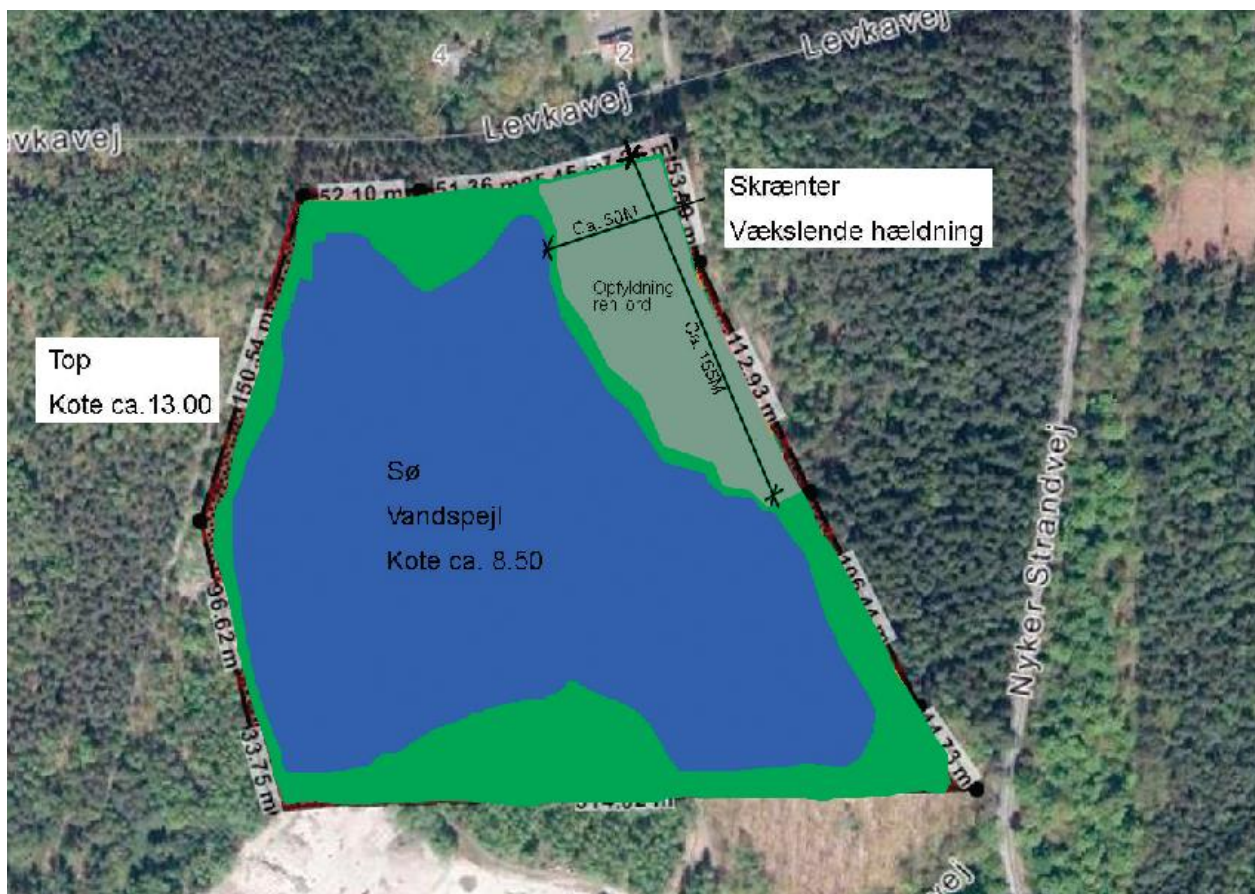
Resumé

Der er givet tilladelse til at tilføre ren jord til råstofgraven indtil efterbehandlingsplanen for hele graveområdet er fuldt gennemført.

- Tilladelsen til jorddeponering gælder indenfor hele indvindingsområdet (se figur 2), men skal følge den på det givne tidspunkt gældende efterbehandlingsplan.
- Der er en af Regionskommunen og Miljøstyrelsen godkendt efterbehandlingsplan fra 2017 for råstofgraven.
- Indvindingsområdet ligger delvist indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser. Dette til trods for at vandkvaliteten vurderes som ringe som følge af intensiv minedrift og vandaflledning igennem flere århundreder. Det vurderes, at jorddeponi ikke har betydning for grundvand- og drikkevandsinteresser. Der er givet dispensation i henhold til Jordforureningslovens § 52 stk. 2 nr. 3.
- Ved besigtigelse 21. juni 2017 samt ud fra Webbaserede databaser har kommunens naturforvaltere vurderet, at jorddeponi ikke har væsentlige naturmæssige konsekvenser for området. Jorddeponi vurderes ikke at skade forekommende bilag IV-arter.

Figur 2: Indvindingsområde

Figur 3: Efterbehandlingsplan med grågrønt markeret opfyldning/jorddepot. Kun i dette område må der deponeres jord. Efterbehandlingsplanen er godkendt af Miljøstyrelsen 1. september 2017.

Begrundelse for afgørelsen

Regionen vurderer, at de nye vilkår for efterbehandling ikke vil medføre væsentlig øget påvirkning af omgivelserne eller udgøre en væsentlig ændring af den bestående aktivitet i området, som kan påvirke de omkringboende og øvrige interessenter negativt. Regionskommunen lægger i sin vurdering vægt på, at området allerede er påvirket af råstofindvinding, samt at der tages de fornødne forbehold i forhold til natur- og landskabsbevarelse og at grundvandsforhold i øvrigt er udførligt afklaret.

På baggrund af ovenstående betragtninger meddeler Bornholms Regionskommune godkendelse af ny efterbehandlingsplan med jorddeponi under overholdelse af vægtige vilkår beskrevet i denne tilladelse.

Sagens baggrund

Tilførsel af såvel forurenede som rene jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt. Bornholms Regionskommune kan meddele dispensation fra forbuddet, såfremt der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og andre tilsvarende miljømæssige hensyn i øvrigt ikke taler imod. Gældende efterbehandlingsplan for områdets råstoffilladelse (2007 – 2017) er uden jorddeponi. Den reviderede efterbehandlingsplan for nuværende og kommende råstoffilladelse justeres på baggrund af ønsket om jorddeponi: Søen bliver mindre, plantedækket større (Figur 3). Til og frakørsel til graveområdet vil ske via den eksisterende adgangsvej: Fra Nyker Strandvej via Hasle Klinkers private vej (se kort nedenfor)

Figur 4: Til og frakørsel til graveområdet

Ved dispensation fra jordforureningslovens § 52 stk.3 er knyttet en række vilkår (se bilag 2 for yderligere oplysninger):

1. Til efterbehandling af råstofgraven, må der kun tilføres ren jord. Kravet til jordens renhed er kategori 1 i Jordforureningsloven.
- 2) Jorden må ikke indeholde byggematerialer, asfalterester eller andet affald.
- 3) Dispensationen gælder hele grusgraven, inkl. tidligere graveområder.
- 4) Forud for enhver jordtilførsel skal der laves en jordhåndteringsplan i samråd med kommunens råstofmyndighed. Hermed sikres overholdelse af råstoflovens hensigter om udnyttelse af ressourcer og korrekt efterbehandling, samt hensynet til natur og miljø.
- 5) Dispensationen er givet uden tidsbegrænsning.
- 6) Dispensationen er givet til råstofgraven og kan overdrages ved ejerskifte.
- 7) Indvinder er forpligtet til årligt at indberette om mængden af tilført fyldjord og råstofgravens restkapacitet til Bornholms Regionskommunes Råstofmyndighed.

Vilkårene betyder, at indehaver af dispensationen skal godkende modtagelsen af jorden inden den indbygges i råstofgraven og tjekke oplysningerne om den tidligere og nuværende anvendelse af det sted, hvor jorden stammer fra samt analyseresultaterne. Der gøres opmærksom på, at indehaver af dispensationen er ansvarlig for, at fyldjorden ikke indeholder fremmedlegemer eller er forurennet.

Natur- og planmæssige forhold

Kommunen vurderer, at tilførsel af jorddeponi kan indpasses i landskabet ved overholdelse af vægtige vilkår 1) Da jordens naturlige beskaffenhed i området er af næringsfattig karakter, skal det øverste jordlag, som er basis for karakteren af plantedækket, også være næringsfattigt og helst komme fra samme

område, hvorfor overjord fra gravearbejdet ved efterbehandlingen skal deponeres primært ovenpå jorddeponiet 2) Skrænterne skal så vidt muligt friholdes for efterbehandling med jorddeponi, da det ud fra natur og landskabsmæssige værdier er vigtigt at bevare de næringsfattige og stejle grusgravskrænter.

Der er hverken ud fra Webaserede databaser eller ved kommunens naturforvalters besigtigelse af området registreret bilag IV-arter i området. Jorddeponering i det omfang, der gives tilladelse til, vurderes ikke at påvirke eventuelt forekommende bilag IV-arter i området i negativ retning, idet der stadig, jf. efterbehandlingsplanen (se Bilag 1), vil være arealer med sø og med løs og bar jord. Når indvindingen i området på et tidspunkt afsluttes, bør der tages hensyn til muligt forekommende Bilag IV-arter ved efterbehandlingen, så disse kan sikres gode levesteder. Det bør f.eks. sikres, at der vil være områder med vand til f.eks. grønbroget tudse, og at f.eks. sydvendte skrænter, hvor markfirbenet kan trives, bevares uden jordpåfyldning.

Vurdering af risiko for forurening af værdifuldt grundvand og drikkevandsindvinding

Gravearealet ligger delvist indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser. Dette til trods for at vandkvaliteten vurderes som ringe som følge af intensiv minedrift og vandaflledning igennem flere århundreder. Det vurderes, at jorddeponi ikke har betydning for grundvand- og drikkevandsinteresser.

Vurdering vedr. partshøring

Bornholms Regionskommune er forpligtet til at foretage en partshøring før der træffes endelig afgørelse efter råstofloven. Det gælder dog kun, hvis de oplysninger eller vurderinger, som lægges til grund for afgørelsen, er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 1. Den nye efterbehandlingsplan er ikke vurderet til at være til ugunst for berørte parter, organisationer og myndigheder udover potentielt grundejer, Regionskommunen, der derfor er hørt i forhold til natur og grundvand. Som god forvaltningsskik er følgende organisationer dog hørt inden offentliggørelsen af tilladelsen: Bornholm Museum, Naturstyrelsen Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm og Dansk Ornitologisk Forening Bornholm. Danmarks Naturfredningsforening Bornholm udtrykte ønske om blive hørt i tilfælde af ny revidering af efterbehandlingsplanen. **Dette forslag imødekommes ved, at de fire organisationer hørt i denne tilladelse også skal høres ved evt. fremtidige revideringer af efterbehandlingsplanen.**

Offentliggørelse og klagevejledning vedrørende § 52 dispensation

Bornholms Regionskommune, Center for Teknik og Miljø, offentliggør tilladelsen. Eventuelle klager behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i kapitel 10 i lov om forurennet jord. Klageberettigede er afgørelsens adressat, grundejer, enhver der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, kommunalbestyrelsen, miljøstyrelsen og embedslægen. Fristen for at klage er 4 uger fra dato for offentliggørelse af denne tilladelse på BRKs hjemmeside. Klager skal indgives via Klageportalen, som kan tilgås via borger.dk, virk.dk eller på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Der opkræves et gebyr, som tilbagebetales, hvis man får helt eller delvist medhold i sin klage. En klage har ikke opsættende virkning, med mindre Miljø- og fødevareklagenævnet beslutter det. Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt senest 12 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

I forbindelse med dispensationen, angår kommunens vurdering kun forholdet til drikkevandsinteresserne, og det er således kun denne del af afgørelsen, der kan påklages i medfør af jordforureningslovens bestemmelser.

Offentliggørelse og klagevejledning vedrørende Råstofloven

Regionkommunens afgørelser efter råstofloven kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger efter, at denne afgørelse er offentliggjort på BRK's hjemmeside. Klager skal indgives via Klageportalen, som kan tilgås via borger.dk, virk.dk eller på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr. Gebyret tilbagebetales, hvis der meddeles helt eller delvis medhold i klagen. En rettidig klage efter råstofloven har opsættende virkning, medmindre Miljø- og fødevareklagenævnet bestemmer andet. Regionens afgørelser efter råstofloven kan endvidere indbringes for domstolene inden 6 måneder fra, at afgørelsen er meddelt.

Vil De vide mere?

Den fulde lovtekst for jordforureningsloven og råstofloven kan findes på www.retsinfo.dk.

Har De spørgsmål til dette brev, er De velkommen til at kontakte Center for Teknik og Miljø på 5692 2116 eller per E-mail tm@brk.dk.

Bilag:

Efterbehandlingsplan (Bilag 1)

Dispensation fra jordforureningslovens § 52 (Bilag 2)

Kopi til:

Bornholms Museum, Naturstyrelsen Bornholm, Danmarks Naturfredningsforening Bornholm, Dansk Ornitologisk Forening Bornholm, Friluftsrådet Bornholm, Kulturstyrelsen, TDC, Bornholms Forsyning, Dansk Botanisk Forening, SKAT.

Med Venlig Hilsen,
Jon Munch-Petersen
Miljøplanlægger

**Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen**

Bornholms Regionskommune
Teknik og Miljø
Skovløkken 4
3770 Allinge

Storstrøm
J.nr. SVANA-321-04111
Ref. DGALS
Den 15. august 2017

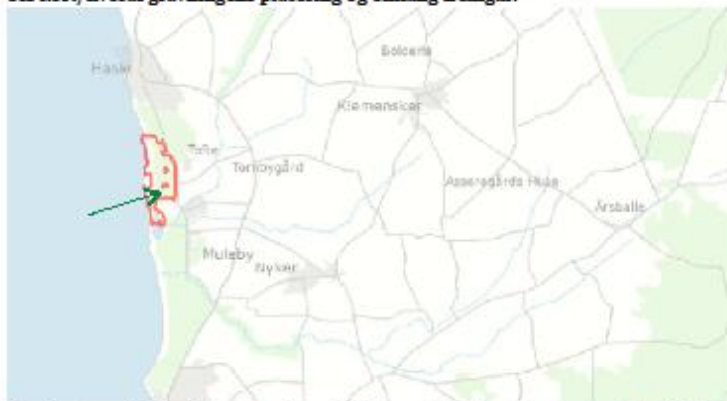
Sendt til CVR 26696348 og Jon.Munch-Petersen@brk.dk

Forlængelse af dispensation fra fredskovspligten med henblik på råstofindvinding

Denne afgørelse erstatter afgørelse af 12. juli 2017, der ophæves. Der er ændret i formuleringen af vilkår ifht. efterbehandlingsplan.

Afgørelse

Miljøstyrelsen giver hermed **tilladelse** til fortsat råstofgravning på del af matr. nr. 4a Strandmarken, Hasle Jorder i Bornholms Regionskommune. Der gives dispensation til ikke at opfylde skovlovens krav til fredskov i op til 10 år. Herunder ses kort, hvoraf gravningens placering og omfang fremgår.

Kort 1: Oversigtskort, hvor hele matriklen 4a Strandmarken er markeret. Pilen indikerer placeringen af råstofgraveområdet.

Kort 2: Oversigtskort. Graveområdet ses som det lyse område i midten.

Kort 3: Kort fra ansøgningsmaterialet, der viser udbredelsen af råstofindvindingen med mål.

Vilkår

1. Når råstofindvindingen ophører eller tilladelsen udløber genindtræder fredskovspligten, og arealet skal senest 2 år efter efterbehandles i henhold til gældende efterbehandlingsplan på ejers regning.
2. Tilladelsen gælder maksimalt i 10 år, hvorefter der kan søges om forlængelse.
3. Det ansøgte indvindingsområde afsættes i terræn med varige pæle.
4. Der efterlades et mindst 20 meter skovbælte langs Levkavej og et mindst 5 meter bredt skovbevokset bælte mod cykelstien, således at bevoksningerne her ikke påvirkes.

Der udlægges ikke erstatningsareal, da der er udlagt erstatningsskov i forbindelse med tilladelsen af 11. oktober 2007 (SNS-321-01292).

Afgørelsen er truffet i medfør af § 38, jf. § 11, stk. 1 og § 39 i skovloven (lovbekendtgørelse nr. 122 af 26. januar 2017).

Denne afgørelse vedrører kun forholdet til skovloven. Kommunen kan oplyse hvilke andre tilladelser, der eventuelt er nødvendige. Hvis råstofgravningen medfører rydning af skov, skal rydningen dog meddeles til kommunen med henblik på en vurdering af, om rydningen kræver en vurdering af projektets virkninger på miljøet (VVM).

Giver regionen afslag i medfør af anden lovgivning, falder en evt. tilladelse efter skovloven bort.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 3 år efter, at den er meddelt, jf. skovlovens § 42.

Fortidsminder

Da det er muligt, at der findes jordfaste fortidsminder på arealet, skal du være opmærksom på følgende bestemmelser i museumsloven:

- § 25, hvorefter den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, forud for igangsætning af arbejdet kan anmode vedkommende kulturhistoriske museum om en udtalelse med stillingtagen til, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder.
- § 27, hvorefter jordarbejdet skal standses ved fund af spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt. Eventuelle fund skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Det er oplyst, at Bornholms Museum har oplyst ansøger om, at der på det ansøgte område ikke kunne påvises levn, der begrunder en nærmere undersøgelse efter museumsloven. Såfremt arkæologiske interesser forekommer markeres og friholdes området til området er undersøgt m.v.

Redegørelse for sagen

Miljøstyrelsen har den 5. juli 2017 modtaget en ansøgning fra Bornholms Kommune i samarbejde med PL Entreprise om dispensation for fredskovspligten med henblik på råstofgravning på et areal på ca. 7 ha.

Skov- og Naturstyrelsen gav en dispensation fra fredskovspligten med henblik på råstofgravning den 11. oktober 2007 (SNS-321-01292). Vilkår i den oprindelige tilladelse er videreført i denne. Der er i etableret 6,83 ha erstatningsskov inden ibrugtagningen af tilladelsen.

Der er godkendt en efterbehandlingsplan for arealet den 26. juni 2017 (SVANA-321-03999).

Der er eftersendt kortmateriale til sagen den 11. juli 2017.

Ansøgningen er blot en forlængelse af dispensation fra fredskovspligten i yderligere en graveperiode. De søger sideløbende en råstoftilladelse, som vil løbe over en 10-årig periode frem til 2027.

Området er udlagt som råstofindvindingsområde i regionsplanen.

EF habitatarter

En række arter er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver, disse er nævnt i bilag IV.

Der er forbud mod at ødelægge yngle- og rasteområder for arter fra bilag IV. Derfor skal de steder hvor dyrene yngler og opholder sig for eksempelvis af overvintre beskyttes. Det kan eksempelvis være træer med hulheder hvor flagremusene opholder sig eller ynglevandhuller til padderne. Ved anvendelse af reglen indgår en vurdering af om den "økologiske funktionalitet" er påvirket.

Der er ligeledes forbud mod at forstyrre fugle og bilag IV-arter. Reglerne retter sig mod situationer hvor forstyrrelse har skadelig virkning for arten eller bestanden, og hvor forstyrrelsen er forsætlig.

Miljøstyrelsen har ikke kendskab til konkrete bilag IV arter i graveområdet, og vurderer, at en fortsættelse af aktiviteterne ikke vil ændre påvirkningen af eventuelle bilag IV arter i området.

Natura2000 område

Naturbeskyttelsesdirektiverne er grundlag for Natura2000. Habitatområderne og fuglebeskyttelsesområderne udgør tilsammen Natura2000-områderne.

Arealet er ikke beliggende i Natura2000-område.

Begrundelse for afgørelsen

Efter skovlovens § 11, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 122 af 26. januar 2017) må der på fredskovspligtige arealer ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terræneændringer, herunder råstofgravning, eller anbringes affald uden sammenhæng med skovdriften. Efter § 38 kan der dog gives dispensation, når særlige grunde taler for det.

Praksis for dispensation er meget restriktiv. I praksis gives kun dispensation, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov.

I et område, der i regionplanen er udpeget som regionalt graveområde, forudsættes det som udgangspunkt, at den samfundsmæssige afvejning af hensynet til at kunne udnytte eksisterende råstofforekomster overfor hensynet til at bevare fredskoven er sket i forbindelse med fastlæggelsen af graveområderne.

Det pågældende areal er i regionplanen udlagt som regionalt graveområde, og der er tale om en forlængelse af udvindingsret, der ikke inddrager yderligere areal.

På den baggrund finder Miljøstyrelsen, at der kan gives tilladelse til råstofgravningen på de ovennævnte vilkår.

Klagevejledning mv. jf. § 60 og §§ 62 – 64 i skovloven
Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Følgende er klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, som i øvrigt har en individuel væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er givet af Miljøstyrelsen.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klageregler og gebyrordning i Miljø- og Fødevareklagenævnet kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljøstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens er meddelt.

Du er velkommen til at ringe til Miljøstyrelsen på tlf. nr. 7254 4000, hvis du har spørgsmål til afgørelsen.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård
dgals@mst.dk

Kopi til:

- Naturstyrelsen, Bornholm; bon@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, e-mail: dn@dn.dk
- Friluftsrådet, Bornholm, kredsformanden Kurt Jensen, e-mail: posttilkurt@gmail.com
- Dansk Ornitologisk Forening centralt, e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Bornholm, e-mail: bornholm@dof.dk
- Bornholms Museum, att. Finn Ole Sonne Nielsen, e-mail: bm@bornholmsmuseum.dk
- Bornholms Regionskommune: sikkerpost@brk.dk
- Dansk Botanisk Forening: nbv_sj@botaniskforening.dk
- Lepidopterologisk Forening: graubaek@live.dk

Miljøstyrelsen er bemyndiget til at træffe afgørelse på miljø- og fødevareministerens vegne i medfør af § 13 i bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (nr. 930 af 27. juni 2016).

Udledningstilladelse

(Det er ikke muligt at klage over denne tilladelse)

PL Entrepriise
v/ Jens Koefoed
Sandemandsvej 12
3700 Rønne

1. oktober 2013

Tilladelse til afledning af vand fra grusgrav

Med henblik på sænkning af grundvandet i grusgraven på matr. nr. 4a Strandmarken, Hasle Jorder er der ansøgt om tilladelse til at udlede oppumpet vand fra graven til lavninger i skoven vest for grusgraven.

Formålet med oppumpningen er at sænke grundvandet ca. 60 cm med henblik på en mere effektiv arbejdsangang ved grusgravningen.

Vandet pumpes op med en pumpe, der har en maksimal kapacitet på 18 m³/time. Det samlede system med pumpesi, stigning og lange slanger vurderes at have en effektiv kapacitet på maksimalt 10 m³/time.

Vandet afledes til lavninger i skoven vest for grusgraven, hvor det siver ned i jorden. I skoven findes i forvejen lavninger, hvor der periodevis står vand. Da vandet opstår i grusgraven ved udsivning af grundvand, anses det for at være rent. Teknik & Miljø har som ejer af skoven vurderet, at udledningen ikke vil være til skade for skoven.

Der gives således tilladelse som ansøgt på følgende vilkår:

1. Vandindtaget til pumpen skal forsynes med en trådkurv, fiberdnng e.l. med henblik på beskyttelse af padder og andet dyreliv..
2. I tilfælde af olieheld i grusgraven eller anden forurening af vandet, skal oppumpningen standses, indtil forureningen er ophørt.
3. I tilfælde af enhver form for forurening af vandet skal tilsynsmyndigheden orienteres hurtigst muligt.

Tilladelsen er givet i henhold til kapitel 7 i bekendtgørelse 1448 af 11.12.2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

Tilladelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jfr. bekendtgørelsens § 13 stk. 3.

Med venlig hilsen
Henrik Jespersen
Havbiolog

Dir. tlf.: 5692 2067
E-mail: Henrik.Jespersen@brk.dk

TEKNIK & MILJØ ● Skovløkken 4

Tejn
3770 Allinge
Tlf.: 56 92 00 00
Fax: 56 92 58 16
E-mail:
TeknikogMilJoe@brk.dk
CVR: 26-69-63-48
www.brk.dk

J.nr.:06.11.00P19-0007

Bilag H

Tilladelse til sænkning af grundvandsstand

Tilladelse

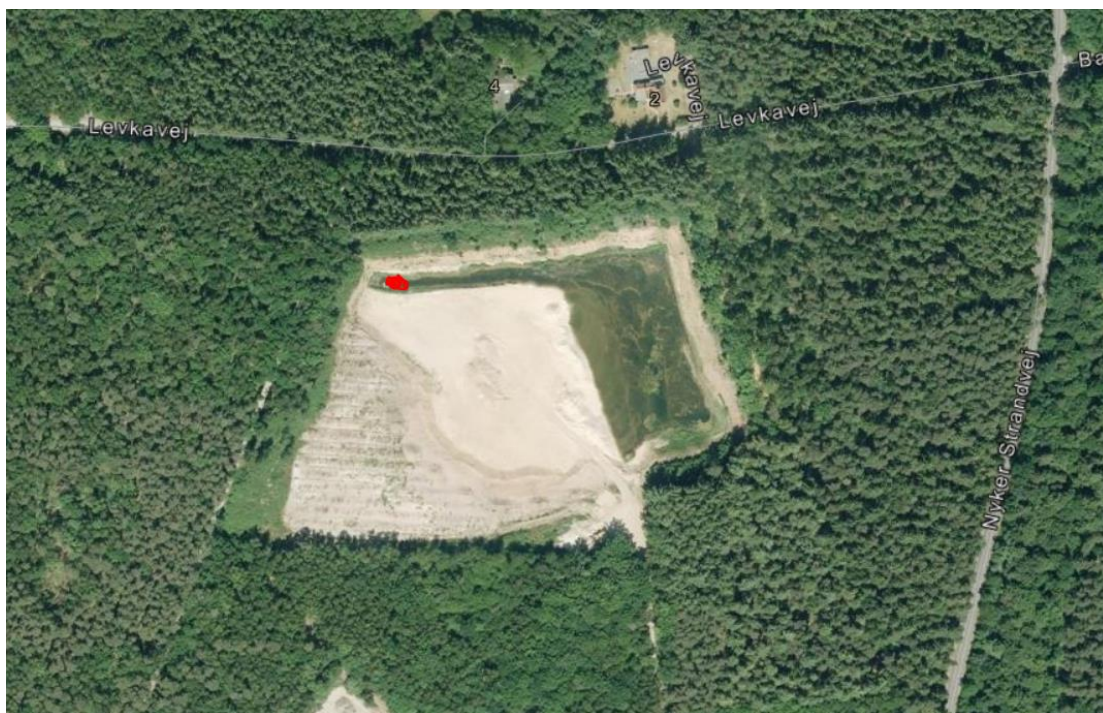
Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø giver hermed tilladelse til sænkning af grundvandsstanden i PL Entreprises grusgrav ved Hasle Klinker. Beliggenheden fremgår af kort nedenfor.

Tilladelsen er givet i henhold til Vandforsyningslovens § 26, stk. 1.

Vilkår

Oppumpningen foregår fra udgravning med frit vandspejl. Overfladen i denne holdes i kote 8,5 m.o.h. ved oppumpning efter behov.

Kortet nedenfor viser den aktuelle placering af søen og pumpestedet (rød markering). Udgravning og pumpsted kan flyttes, når blot overfladekoten fastholdes.

Ændringer i oppumpning skal anmeldes til kommunen. Dette gælder også, hvis oppumpningen ønskes indstillet i perioder uden aktivitet i grusgraven.

Det oppumpede vand afledes til nabomatrikel tilhørende kommunen. Udledningstilladelse er givet særskilt.

Påvirkning af omgivelser

Grundvandssænkningen vil ikke have betydning for nuværende eller fremtidige drikkevands-interesser. En udførlig vurdering af dette kan læses af råstofføttilladelsens redegørelse.

Der ventes ingen negative påvirkninger af beskyttet natur, herunder vådområder. Dette er uddybet i omstående bilag.

Forbehold

Tilladelsen kan inddrages, hvis forudsætningerne viser sig ukorrekte eller ændres væsentligt.

Erstatning

Den der har fordel af en grundvandssenkning er erstatningspligtig for skader, der opstår på anden ejendom. I tilfælde af uenighed afgøres sagen af taksationsmyndighederne, jvn. Vandforsyningslovens § 28.

Klage

Kommunens afgørelser efter Vandforsyningslovens § 26 kan i henhold til lovens § 80 påklages af adressaten og af enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Interesseorganisationer er ikke klageberettigede.

Fristen for at klage følger klagefristen for råstofftilladelsen. Nærmere klagevejledning fremgår af råstofftilladelsen.

Jens Hansen

Bornholms Regionskommune
Teknik & Miljø

Bilag for tilladelse til sænkning af grundvand. Screening og redegørelse

Baggrund

Oppumpning af grundvand vil altid give en lokal sænkning af grundvandsstanden, en såkaldt sænkningstragt. Påvirkningshorisonten afhænger af oppumpningens størrelse og af den omgivende jords evne til at lede vand.

Grundvandssænkning må derfor kun ske med tilladelse fra kommunen, som i tilladelsen skal tage stilling til, om der kan forventes negative påvirkninger af andre interesser i området.

Naturlig grundvandsstand i området kendes ikke, men oplysninger fra ejer og sammenligning med upåvirkede søer i samme formation tyder på, at sænkningen er ret beskeden, mindre end 2 m.

I sandområder vil påvirkninger kunne konstateres nogle hundrede meter fra oppumpningsstedet, hvor graden af påvirkning bliver mindre og mindre med afstanden.

I den foreliggende situation er der tidligere givet tilladelse til grundvandssænkning, og nærværende tilladelse er blot en mindre justering og en formalisering af den hidtige praksis. Man har således allerede et erfaringsgrundlag at tage udgangspunkt i.

Drikkevandsinteresser

Grundvandssænkning kan ændre den kemiske sammensætning af det lokale grundvand. Som det fremgår af den generelle redegørelse om drikkevandsinteresser, indgår området ved Hasle Klinker ikke i den nuværende eller planlagte drikkevandsindvinding.

Vådområder

Nærmeste beskyttede vådområder er Bagge Å og Smaragdsøen, som begge ligger omkring 500 m fra grusgraven. På denne afstand vil der ikke være synlige påvirkninger.

Skov og anden natur i området

I en inspektion på stedet kunne der ikke konstateres tegn på udtørring af nærliggende skov. Det må formodes at træerne ikke er afhængige af kontakten til grundvandet, men bliver vandet tilstrækkeligt af nedbør i området.

Naboejendomme

I vurderingen af dette lægges vægt på, at der ikke hidtil er observeret negative påvirkninger. Da der er tale om en videreførelse af en praksis, der har pågået i flere år, ventes der ikke i fremtiden at ske påviselige ændringer i lokalområdet.

Kolofon:	Bornholms Regionskommune, september 2017
Udarbejdet af:	Center for Teknik & Miljø, afdelingen for Natur & Miljø
Journalnummer:	01.09.00.P19-0050
Sagsbehandlere:	
Råstoftilladelse:	Jon Munch-Petersen
Grundvandsvurdering:	Jens Hansen
Natur:	Katrine Høst
Jordforurening:	Hans Ole Bech